

TECHNIKA i USC

NR 4 (81)

IV kwartał 2014

Cena 20,00 zł

ISSN 1425-2872

**Relacja z seminarium
dla kierowników usc w Zielonej Górze**

W NUMERZE

strona

4 Relacja z seminarium dla Kierowników USC w Zielonej Górze

11 Walne zebranie członków SUSC RP oddziału w Zielonej Górze

12 Sławomir Wojciechowski
E-urząd

14 Systemy dziedziczne dla USC – relacja ze szkolenia w Zakopanem w dniach 3-5 grudnia 2014 r.

18 Krystyna Gładych
Czy Kodeks rodzinny i opiekuńczy jest przyjazny osobom niepełnosprawnym?

22 Szkolenia dla kierowników usc

23 Galeria

Relacja z seminarium dla kierowników usc w Zielonej Górze

(...)W dniach 26-28 listopada 2014r. w Zielonej Górze odbyło się seminarium dla kierowników usc połączone z posiedzeniem Zarządu Głównego SUSC RP. Seminarium poświęcone było w całości zmianom w prawie, jakie od przyszłego roku czekają urzędy stanu cywilnego. Omówiono m. in. ogólne zasady rejestracji stanu cywilnego wynikające z nowej ustawy pasc z uwzględnieniem przypadków szczególnych. Nakreślone także zostały nowe obowiązki kierowników usc wynikające z przepisów nowelizujących ustawę o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz nowe regulacje w ustawie o obywatelstwie i ustawie o zmianie imion i nazwisk. (...)

Str. 4

E-USC

(...)Urząd Stanu Cywilnego funkcjonuje w złożonym otoczeniu, z którym współpracuje na wielu płaszczyznach. Obszar współpracy sprowadza się do procesów wymiany informacji. Wszystko to co wpływa do USC oraz to co USC wytwarza i wysyła na zewnątrz, niezależnie od formy jest informacją. Pełna realizacja idei informatyzacji rejestracji stanu cywilnego wymaga zatem podejścia systemowego, uwzględniającego każdy aspekt funkcjonowania USC.(...)

Str. 13

*Świąt pełnych radości i ciepła, a także wszelkiej
pomysłowości w Nowym 2015 Roku*

Redakcja Biuletynu

OGÓLNOPOLSKI
BIULETYN INFORMACYJNY
DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO

NR 4 (81), IV kwartał 2014 r.

REDAKTOR NACZELNY – Władysław PENAR

REDAKCJA

Natalia PENAR-BIAŁY – e-mail: biuletyn@technikait.com.pl
ZG SUSC

ADRES REDAKCJI

ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 32 338 38 21, faks 32 338 38 01
e-mail: sekretariat@technikait.com.pl

DTP – Lechosław Węglorz

DRUK: Na-Druk, ul. Dubois 16, 44-100 Gliwice

Nakład 800 egz. Niniejszy numer zamknięto 12.12.2014 r.

WYDAWCA I KOLPORTER

TECHNIKA IT S.A. ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 32 338 38 21, faks 32 338 38 71

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC” wynosi w 2014 r. 20,00 zł. TECHNIKA IT S.A. prowadzi sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej. Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2014 r. 74,00 zł.

Prenumeraty dokonać można
za pośrednictwem portalu www.usc.pl

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty
dokonanej na konto TECHNIKA IT S.A.
nr konta: 36 1240 1343 1111 0010 2529 5798

Aktualny numer biuletynu jest nietypowy. Niewiele w nim autorskich artykułów, a zamiast artykułów zamieszczono bieżące relacje z odbytych seminariów i szkoleń dla usc. Nieustabilizowany proces legislacyjny ustaw dotyczących Rejestrów Państwowych, dla których daty wejścia w życie nie znane były do chwili zamykania tego numeru – skutecznie blokowały publikację autorskich analiz nowych przepisów prawnych.

Opublikowano **Rządowy Projekt ustawy o zmianie ustawy o dowodach osobistych, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego**, który ustala datę wejścia w życie wymienionych ustaw na dzień 1 marca 2015 roku. Wynika z tego, że okres przejściowy opisany w art. 145. zacznie obowiązywać od 1. marca i potrwa do końca sierpnia 2015 roku. Zatem zespół pracujący nad aplikacją ŹRÓDŁO zyskał dodatkowe dziewięć miesięcy na poprawienie błędów i uzupełnienie braków w funkcjonalności oprogramowania. Czas ten może być wykorzystany do uporządkowania działań związanych z wdrożeniem systemu. Projekt pl.ID będzie miał szanse powodzenia, jeżeli będzie realizowany według założeń sformułowanych w 2004 roku w ramach SPO Działanie 1.5 współfinansowanej ze środków UE, przywołanych ponownie w roku 2007 w strategii planu naprawczego i uruchomieniu kolejnego projektu w ramach 7. Osi priorytetowej POIG (także współfinansowanej ze środków UE). Zakładano w nich bowiem, że w zakresie ewidencji ludności i rejestracji aktów stanu cywilnego gminy będą mogły używać oprogramowania od dostawców komercyjnych pod warunkiem, że oprogramowanie to będzie dostosowane do wymagań wyspecyfikowanych przez Ministerstwo. Aplikacje Alternatywne będą mogły ponadto wspierać zadania własne gmin.

Niestety w roku 2014 na spotkaniach przeprowadzonych we wszystkich województwach w kraju, oficjalnie zapowiedziano rezygnację z Aplikacji Alternatywnych na rzecz Aplikacji Wspierających tylko w zakresie subskrypcji i migracji danych z i do rejestrów centralnych.

Jednocześnie zniechęcano przyszłych użytkowników aplikacji ŹRÓDŁO do planów podejmowania migracji aktów, wzmianek i przypisków zapisanych w rejestrach lokalnych na rzecz ponownego wpisywania danych z aktów papierowych.

Czas pokaże jakiego rozwiązania doczekają się ostatecznie urzędy stanu cywilnego. Życzę wszystkim czytelnikom i użytkownikom systemu komputerowego do rejestracji stanu cywilnego, aby ostatecznie zwyciężyły pragmatyzm i rozsądek.

Redaktor Naczelny

Władysław Penar

W dniach 26-28 listopada 2014r. w Zielonej Górze odbyło się seminarium dla kierowników usc połączone z posiedzeniem Zarządu Głównego SUSC RP. Seminarium poświęcone było w całości zmianom w prawie, jakie od przyszłego roku czekają urzędy stanu cywilnego. Omówiono m. in. ogólne zasady rejestracji stanu cywilnego wynikające z nowej ustawy pasc z uwzględnieniem przypadków szczególnych. Nakreślone także zostały nowe obowiązki kierowników usc wynikające z przepisów nowelizujących ustawę o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz nowe regulacje w ustawie o obywatelstwie i ustawie o zmianie imion i nazwisk.

Poniżej prezentujemy Państwu relację z poszczególnych wykładów wygłoszonych przez ekspertów SUSC RP.

Wykład 1.

Zasady ogólne rejestracji stanu cywilnego, właściwość miejscowa, wydawanie dokumentów oraz inne istotne zagadnienia wynikające z projektu nowej ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego.

Celem wykładu było porównanie artykułów starej ustawy z nową, ze zwróceniem uwagi na zasady ogólne rejestracji stanu cywilnego w świetle projektu nowej ustawy.

Rejestracji stanu cywilnego dokonuje się w rejestrze stanu cywilnego w formie aktów stanu cywilnego, w systemie teleinformatycznym (art. 2.ust. 2.)

Rejestr stanu cywilnego jest prowadzony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w systemie teleinformatycznym (art. 5. ust. 1.)

Wpisu w rejestrze stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego (art. 5. ust. 2.)

Następuje zrównanie kompetencji kierownika usc i zastępcy (art. 9), z wyjątkiem upoważnienia pracownika innego wydziału gminy do wykonywania czynności z zakresu rejestracji aktów stanu cywilnego. Może to uczynić jedynie wójt, burmistrz lub prezydent. (art.10. ust. 2.).

- oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska, które nosił przed zawarciem małżeństwa,
- oświadczenie o zmianie imienia dziecka lub imion dziecka zamieszczonych w akcie urodzenia,
- pisemne zapewnienie osoby, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa,
- zaświadczenie stwierdzające brak

RELACJA Z SEMINARIUM DLA KIEROWNIKÓW USC W ZIELONEJ GÓRZE

Nowa ustawa wymaga od osoby zatrudnionej na stanowisku kierownika usc lub zastępcy dyplomu ukończenia wyższych studiów potwierdzającego uzyskanie tytułu zawodowego magistra prawa lub administracji lub dowolnego kierunku uzupełnionego świadectwem ukończenia studiów podyplomowych w zakresie administracji. (art.8. ust.1)

Zmiana okręgu rejestracji stanu cywilnego może nastąpić przez ustalenie właściwości urzędu stanu cywilnego dla więcej niż jednego okręgu rejestracji stanu cywilnego kilku urzędów stanu cywilnego. Raczej nie należy się spodziewać rychłej likwidacji mniejszych usc z uwagi na potrzebę wpisania archiwalnych aktów do rejestru centralnego.

Pozostała właściwość miejscowa rejestracji zdarzeń wg. zasady „tam akt, gdzie fakt”. **Nowość!** Przed wybranym kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub konsulem (a nie w miejscu zamieszkania) następuje przyjmowanie oświadczeń i wydawanie zaświadczeń takich jak:

- oświadczenie konieczne do uznania ojcostwa,
- oświadczenie małżonków, że dziecko będzie nosić takie samo nazwisko, jakie nosi albo nosiłoby ich wspólne dziecko,

okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa,

- zaświadczenie stwierdzające, że osoba zgodnie z prawem polskim może zawrzeć małżeństwo za granicą,
- zaświadczenie o stanie cywilnym.

Przed wybranym kierownikiem urzędu stanu cywilnego można również złożyć wniosek:

- wydanie odpisu aktu stanu cywilnego,
- wydanie zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby,
- sprostowanie aktu stanu cywilnego,
- uzupełnienie aktu stanu cywilnego,
- dokonanie rejestracji urodzenia albo zgonu, które nastąpiły poza granicami RP i nie zostały tam zarejestrowane,
- dokonanie transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego,
- odtworzenie treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego.

Praktycznie wszystkie dokumenty można uzyskać w dowolnym wybranym urzędzie stanu cywilnego.

Akty urodzenia

Regułą będzie dokumentowanie zgłoszeń urodzeń i zgonów oraz zawierania małżeństw. Wszystkie uczestniczące w tym

osoby będą zobowiązane złożyć podpisy, dlatego podstawą sporządzenia aktu będą protokoły. Odpisy zupełne i skrócone będą drukami ścisłego zachowania przysparzające dodatkowych obowiązków z prowadzeniem ewidencji i rozliczaniem druków.

Nowości! W trakcie sporządzania aktu urodzenia rejestrowany będzie kraj urodzenia, a w odpisie skróconym urodzenia pojawi się nowa rubryka (5.) zawierająca pierwotnie zapisane nazwisko noszone po ślubie a w rubryce 6. nazwiska małżonków (inne – wynikające ze wzmianki), do których jeden lub oboje małżonków wrócili po rozwodzie.

Nowością jest zapis w art. 17.:

W przypadku osoby, której osobisty udział w czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego

- w siedzibie urzędu stanu cywilnego nie jest możliwy z powodu choroby, niepełnosprawności
- *lub innej niedającej się pokonać przeszkody, czynności tej można dokonać w miejscu pobytu tej osoby, jeżeli pozwalają na to okoliczności.*

Osoba powinna mieszkać w okręgu usc właściwym dla miejsca urodzenia, a nie w promieniu 50 km. Nie można już dokonać zgłoszenia w miejscu zamieszkania.

Ważne! Jeżeli nie jest możliwe stwierdzenie płci dziecka, to karty martwego urodzenia nie przekazuje się do usc (art. 54. ust.3).

Nowością jest zapis w art. 55. ust.2.:

Jeżeli nie dokonano zgłoszenia urodzenia w terminie 21 dni od dnia sporządzenia karty

- urodzenia lub w terminie 3 dni od dnia sporządzenia karty martwego urodzenia,
- kierownik urzędu stanu cywilnego sporządza z urzędu akt urodzenia na podstawie karty urodzenia albo karty martwego urodzenia, z adnotacją o sporządzeniu aktu z urzędu, oraz informuje rodziców dziecka o jego sporządzeniu.

W praktyce jednak - kierownik usc powinien wezwać rodziców (kiedy minie 14 dni od dnia sporządzenia karty urodzenia) do dokonania zgłoszenia – informując ich, że akt będzie sporządzony z urzędu, a dziecku zostanie nadane imię z urzędu. W przeciwnym wypadku kierow-

nik usc przysporzy sobie dodatkowej pracy, bo rodzice w okresie 6 miesięcy prawie na pewno wystąpią o zmianę imienia dziecka zamieszczonego w akcie urodzenia.

Nowością jest zapis w art. 59. ust.3.:

Niezależnie od obywatelstwa i narodowości rodziców dziecka wybrane imię lub imiona mogą być imionami obcymi. Można wybrać imię, które nie wskazuje na płeć dziecka, ale w powszechnym znaczeniu jest przypisane do danej płci.

Bez względu na to czy osoba jest cudzoziemcem czy obywatelem RP – rodzice mogą wybrać dziecku imię obce lub nie wskazujące na płeć dziecka (np. Mercedes).

Zgodnie z ust.4. kierownik usc odmawia przyjęcia oświadczenia o wyborze imienia lub imion dziecka, (jeżeli są w formie zdrobniałej lub mają charakter ośmieszający lub nieprzyzwoity) i wybiera dziecku imię z urzędu, w formie decyzji administracyjnej podlegającej natychmiastowemu wykonaniu od której nie ma odwołania. Rodzice mogą w ciągu 6 miesięcy mogą wystąpić o zmianę imienia dziecka.

Uznanie ojcostwa

Nową instytucją jest rejestr uznań wyodrębniony z rejestru stanu cywilnego.

Nowością jest zapis w art. 65.

Jeżeli uznanie ojcostwa nastąpiło przed urodzeniem się dziecka lub przed sporządzeniem aktu urodzenia albo gdy uznanie ojcostwa następuje przy sporządzeniu aktu urodzenia, akt urodzenia sporządza się jak dla dziecka, wobec którego zachodzi domniemanie, że pochodzi od męża matki.

Czyli akt sporządza się bez jakichkolwiek adnotacji o uznaniu ojcostwa. W przypadku obalenia domniemania ojcostwa męża matki, sąd może postanowić o sporządzeniu nowego aktu urodzenia dziecka. Przyjęto zatem rozwiązanie prawne podobne jak przy przysposobieniu dziecka.

Małżeństwo

Nowością jest zapis w art. 76.

Osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo osobiście przedstawia dokument tożsamości wybranemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego albo konsulowi, albo kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który

ma wydać zaświadczenie, o którym mowa w art. 4¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, oraz składa:

- pisemne zapewnienie, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zwane dalej „zapewnieniem”;
- zezwolenie na zawarcie małżeństwa, jeżeli wymagają tego przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zapewnienie będzie zatem jedynym dokumentem składnym kierownikowi usc przy „zamawianiu” przez nupturientów ślubu. Zawiera ono aż 10 punktów, niektóre są zdumiewające jak np. informacja o wspólnych dzieciach osób zamierzających zawrzeć małżeństwo oraz oznaczenie ich aktów urodzenia i urzędu stanu cywilnego, w którym zostały sporządzone, jeżeli są znane.

Nowością jest zapis (art. 83 ust.2), że osoba, która chce zawrzeć małżeństwo poza granicami kraju, składa do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego zapewnienie oraz dokument potwierdzający stan cywilny przyszłego małżonka.

Nowością jest zapis w art. 85 ust.5.:

Na wniosek osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo kierownik urzędu stanu cywilnego przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego w okręgu rejestracji stanu cywilnego, w którym jest on właściwy, jeżeli wskazane we wniosku miejsce zawarcia małżeństwa zapewnia zachowanie uroczystej formy jego zawarcia oraz bezpieczeństwo osób obecnych przy składaniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

Proponowana opłata stanowić będzie dochód gminy.

Zgony

Nowością jest zapis w art. 38:

Uzupełnienia aktu zgonu dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora, jeżeli akt zgonu nie zawiera daty lub godziny zgonu, a dane te nie wynikają z akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego stanowiących podstawę sporządzenia aktu zgonu.

Będzie to duże usprawnienie pracy dla kierowników usc.

Wykład 2.**Szczególne przypadki rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany w aktach w świetle projektu nowej ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego**

Zdarzenia powstałe za granicą – dokonywanie rejestracji w polskim rejestrze stanu cywilnego

- Sporządzenie aktu, wynikającego ze zdarzenia, które miało miejsce za granicą i nie zostało tam zarejestrowane (art. 99.),
- Zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji, może zostać przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji (art.105)
- Odtworzenie treści aktu zagranicznego.

W stosunku do tych czynności nastąpiła radykalna zmiana w postępowaniu, a mianowicie w zakresie właściwości miejscowej wnioskodawca sam może wybrać USC, w którym chce załatwić sprawę.

Nowy artykuł 99 dokonuje podziału na zdarzenia naturalne i zawarcie małżeństwa (złożenie oświadczenia). Urodzenie i zgon: tutaj nie ma znaczenia czy akty takie sporządza się za granicą czy też nie. Istotne znaczenie ma fakt, że zdarzenie dane miało miejsce za granicą i z jakichś względów nie zostało tam zarejestrowane. Gdy dotyczy ono urodzenia lub zgonu, to bez względu na przyczynę nie sporządzenia aktu można sporządzić akt na podstawie dostarczonej dokumentacji, takiej jak np.: zaświadczenie lekarskie czy np. dokument wystawiony przez coronera. Warunkiem koniecznym do sporządzenia aktu małżeństwa jest brak rejestracji małżeństw w kraju, w którym zostało ono zawarte.

Dla zdarzeń takich jak urodzenie i zgon przyjętych do protokołu przez konsula sprawę będzie załatwiał kierownik usc wskazany w protokole przez osobę zainteresowaną.

Nowością jest zapis w art. 99 ust. 5.:

Dokonując rejestracji zdarzeń, o których mowa w ust. 1, które dotyczą obywateli polskich posługujących się również aktami stanu cywilnego sporządzonymi w Rze-

czypospolitej Polskiej, kierownik urzędu stanu cywilnego może, na wniosek osoby, której akt dotyczy, dostosować, w formie czynności materialno-technicznej, pisownię do reguł pisowni polskiej, jeżeli wniosek taki został złożony z wnioskiem o dokonanie rejestracji.

Takie same wnioski będzie można też składać przy wniosku o transkrypcję (art.106 ust.7) lub odtworzenie aktu (art.111. ust.4.).

Kierownik usc po dokonaniu w/w czynności będzie wydawał jeden dokument – odpis zupełny, jako dowód wykonania czynności (za którą pobrano opłatę skarbową wg załącznika do ustawy o opłacie skarbowej..

Nowości w przepisach o transkrypcji.

Podstawową zmianą jest brak właściwości miejscowej oraz obowiązek transkrypcji w określonych sytuacjach. Wnioskodawca będzie mógł sam wybrać USC, w którym chce załatwić sprawę i będzie mógł to uczynić na wniosek osobisty lub za pośrednictwem konsula RP.

Zgodnie z nową ustawą obywatel polski jak i cudzoziemiec będzie mógł się wypowiedzieć w sprawie nazwiska przed kierownikiem USC i to w dowolnym czasie po dokonaniu transkrypcji.

Po dokonaniu transkrypcji wydaje się odpis zupełny sporządzonego aktu.

Transkrypcja jest obowiązkowa, jeżeli obywatel polski, którego dotyczy zagraniczny dokument stanu cywilnego, posiada akt stanu cywilnego potwierdzający zdarzenia wcześniejsze sporządzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i żąda dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego lub ubiega się o polski dokument tożsamości lub nadanie numeru PESEL.

Nowością dla transkrypcji aktu urodzenia jest Art. 105 ust.3.:

W przypadku gdy transkrypcja zagranicznego dokumentu stanu cywilnego potwierdzającego urodzenie jest dokonywana na wniosek matki dziecka, a w dokumencie tym są zawarte dane ojca inne niż wynikające z domniemania pochodzenia dziecka od męża matki, kierownik urzędu stanu cywilnego, który dokonał transkrypcji, zawiadamia o tym męża matki,

pouczając go o prawie do wniesienia do sądu powództwa o zaprzeczenie ojcostwa, jeżeli jest możliwe ustalenie miejsca pobytu domniemanego ojca.

Nazwiska w aktach transkrybowanych i odtwarzanych

W przypadku gdy transkrypcja dokonywana jest na wniosek jednej z osób wymienionych w akcie stanu cywilnego, to jej współmałżonek ma czas na to by też złożyć swoje oświadczenie w sprawie w wyborze nazwiska dla siebie i dzieci.

Jeżeli chodzi o nazwiska cudzoziemca, w tym miejscu należy pamiętać, że kierownik usc ma obowiązek stosować prawo prywatne międzynarodowe.

Przenoszenie aktów do rejestru

Ważne! Wpisywanie nazwiska do aktu małżeństwa noszonego po zawarciu małżeństwa, nie będzie warunkiem koniecznym do wydania odpisu. Jest to zapis o tyle budzący wątpliwości, gdyż wielu spraw nie będzie można załatwić bez nazwisk w aktach małżeństwa.

Dlatego też, z uwagi na nowe regulacje dobrze byłoby gdyby kierownik usc, ustalał jednak nazwiska i wpisywał je do aktów stanu cywilnego, gdyż odpisy aktów nie powinny opuszczać polskich urzędów stanu cywilnego bez nazwisk noszonych przez małżonków i ich dzieci.

Odmowa dokonania transkrypcji (Art.107.)

Poza dawnymi przepisami w tym zakresie, pojawia się jeden **nowy** (Art.107. ust.2.) dotyczący odmowy dokonania transkrypcji zagranicznego dokumentu, który powstał w trybie transkrypcji w państwie innym niż państwo zdarzenia. Taki dokument może jednak stanowić podstawę do odtworzenia aktu.

Kolejną nowością w nowych przepisach jest kwestia uznawania zagranicznych orzeczeń na terenie Polski. W myśl nowej ustawy kierownik usc, który odmawia dokonania czynności na podstawie orzeczenia organu państwa obcego, pisemnie zawiadamia wnioskodawcę o przyczynach odmowy, informując go o prawie wystąpienia w trybie art. 1148 Kodeksu postępowania cywilnego do sądu powszechnego

o rozstrzygnięcie, czy orzeczenie organu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu. Jest to pozytywna zmiana ułatwiająca kierownikom usc pracę w tym zakresie. Postanowienie sądu wiąże kierownika usc.

Analizując dalszy ciąg nowej ustawy, wątpliwości budzi art. 112. dotyczący odmowy dokonania odtworzenia aktu. Pojawia się w nim bowiem zapis: „dokumentu bezspornie potwierdzającego zdarzenie”. W myśl tego zapisu nasuwa się pytanie jaki dokument ustawodawca miał na myśli? Jaki bowiem może być inny dokument bezspornie potwierdzający nie tyle zdarzenie co fakt sporządzenia wcześniej aktu stanu cywilnego.

Prostowanie aktów stanu cywilnego

W myśl obowiązującej jeszcze ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego wolno było prostować w aktach jedynie błędy pisarskie. Nowa ustawa rozszerza kompetencje kierownika usc w zakresie prostowania aktów stanu cywilnego (art. 35.), dając mu możliwość prostowania danych niezgodnych z danymi zawartymi w aktach zbiorowych lub innymi aktami stanu cywilnego o ile stwierdzają one zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej samej osoby lub jej wstępnych – w tym ostatnim przypadku można prostować zarówno polskie jak i zagraniczne dokumenty dotyczące tej samej osoby lub jej wstępnych.

Istotny zapis pojawia się w art. 36. nowej ustawy i dotyczy prostowania asc przez sąd w każdym innym przypadku gdy jest możliwe sprostowanie aktu w oparciu o art. 35 nowej ustawy.

Przepisy przejściowe

Dnia 8 października 2014r. w sprawozdaniu Komisji Sejmowej o rządowym projekcie ustawy Pasc zgłoszono 9 poprawek w tym poprawkę o 6 miesięcznym okresie przejściowym (art.123), do której Senat w dniu 28 października 2014r. na posiedzeniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej jednogłośnie przegłosował obszerne poprawki precyzujące przepisy okresu przejściowego.

W myśl tych przepisów kierownik usc będzie mógł w okresie przejściowym

sporządzać akty stanu cywilnego w oparciu o dokumenty określone w niniejszej Ustawie. Jednakże pomimo możliwości wystawiania tych aktów według dotychczasowych przepisów, na kierowniku usc będzie ciążył obowiązek posiadania dokumentów niezbędnych do sporządzenia takiego aktu (od 01.01.2015r. w myśl nowej ustawy nupturienti nie będą już zobowiązani przedkładać do usc innych dokumentów niezbędnych do sporządzenia aktu).

W okresie przejściowym kierownik usc będzie mógł także zamieszczać wzmianki i przypiski w aktach stanu cywilnego dotychczas sporządzonych. Ponadto kierownik usc, w myśl przyjętych poprawek do ustawy, będzie mógł wydawać z ksiąg odpisy aktów stanu cywilnego oraz zaświadczenia (stanowiące podstawę stworzenia aktu małżeństwa w sposób określony w art.1. § 1,2,3. Krio).

Bardzo ważną informacją w tym zakresie jest fakt, iż wszystkie wyżej wymienione dokumenty mogą być wystawiane w formie papierowej, nie dłużej jednak niż do czasu przeniesienia aktu do rejestru stanu cywilnego (po przeniesieniu do rejestru nie można wydawać już tych dokumentów w formie dotychczasowej).

Istotną też zmianą jest zapis, w myśl którego kierownik usc (według starej ustawy) po sporządzeniu aktu albo naniесieniu w nim wzmianki skutkującej koniecznością zamieszczenia wzmianki w innym akcie, ma obowiązek w terminie 1 dnia roboczego (od dnia dokonania wpisu w księdze) przekazać odpis tego aktu właściwemu kierownikowi usc.

Czyli reasumując - stosując tryb pracy na dotychczasowych zasadach przekazuje się ten akt do właściwego usc np. za pośrednictwem poczty.

W przypadku gdy właściwy kierownik, który otrzymał akt ze wzmianką za pośrednictwem poczty, a prowadzi już rejestr stanu cywilnego w myśl nowej Ustawy, dołącza do asc wzmiankę lub zamieszcza przypisek we właściwym akcie w tymże rejestrze.

W przypadku gdy kierownik usc nie przechowuje księgi stanu cywilnego, w której sporządzono dany akt stanu cywilnego (w myśl przepisów o zniesieniu

właściwości miejscowej) występuje do kierownika właściwego o przekazanie odpisu tego aktu.

Przesyłanie tych dokumentów będzie na początku odbywać się prawdopodobnie za pośrednictwem poczty – co znacznie może wydłużyć termin wymiany tych dokumentów.

Jeśli chodzi o czynności uzupełnienia aktów stanu cywilnego, to dokonywane one będą w oparciu o inne dokumenty w aktach zbiorowych lub inne dokumenty mające wpływ na stan cywilny osób. Uzupełnienia aktu zgonu o datę zgonu dokonywać będzie sąd w postępowaniu nieprocesowym na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora. Podobnie będzie przy ustaleniu treści aktu stanu cywilnego, gdyż i w tym przypadku również sąd, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika usc, w postępowaniu nieprocesowym będzie mógł dokonać tej czynności.

Natomiast przy odtworzeniu polskiego aktu stanu cywilnego podstawowym warunkiem dokonania tej czynności ma być pewność, iż taki akt został sporządzony, w innym wypadku kierownik usc powinien odmówić wykonania tej czynności, by w ten sposób ustrzec się przed tworzeniem aktów, które nigdy nie były sporządzone. Ewentualnym rozwiązaniem będzie ustalenie treści aktu w postępowaniu sądowym.

Przepisy przejściowe umożliwiają też wydawanie zaświadczeń o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa na starych drukach z nowym terminem obowiązywania (6 miesięcy).

W przypadku urodzenia dziecka, jeśli nie sporządzono aktu przed dniem wejścia w życie nowej ustawy, podstawą do sporządzenia aktu będzie pisemne zgłoszenie, lecz do zgłoszenia tego urodzenia będzie się już stosować przepisy nowej ustawy, w myśl której kierownik usc nie żąda już od rodziców dziecka przedstawienia dokumentów niezbędnych do jego sporządzenia.

Pomimo, iż nowa ustawa z dnia 28 listopada 2014r. została już ogłoszona w Dzienniku Ustaw, w Sejmie trwają prace nad jej nowelizacją w części dotyczącej daty wejścia w życie.

Uczestnicy seminarium

Ma to być data 1 marzec 2015r. Tak więc przejściowy okres trwać będzie do 31 sierpnia 2015r.

Wykład 3.

Nowe regulacje w ustawie o zmianie imienia i nazwiska

Ustawa o zmianie imienia i nazwiska została znowelizowana, a *główne zmiany tej ustawy obejmują:*

- **Odmiejscowienie** załatwiania spraw związanych ze zmianą imienia i nazwiska – w myśl nowych przepisów to wnioskodawca będzie decydował do którego kierownika usc złoży wniosek.
- Wniosek o zmianę **imienia i nazwiska** będzie można złożyć za pośrednictwem konsula (do tej pory w ten sposób można było złożyć wniosek jedynie w sprawie zmiany nazwiska).
- Możliwe będzie rozciągnięcie zmiany nazwiska dokonanego przez jednego z rodziców (za zgodą drugiego rodzica)

na małoletnie dzieci i na dzieci, które się zrodzą z tego małżeństwa.

- Począwszy od 1 stycznia 2015 r., wnioskodawca nie będzie musiał przedkładać w USC w celu zmiany imienia i nazwiska swoich odpisów aktów stanu cywilnego (urodzenia i małżeństwa), jak również odpisów aktów urodzenia małoletnich dzieci, będzie natomiast obowiązany do wskazania kierownika usc, który te akty sporządził. Nie będzie musiał także wskazywać swojego miejsca zamieszkania (winien wskazać tylko adres do korespondencji).
- Wprowadza się obowiązek transkrypcji - w przypadku gdy wnioskodawca (chcący zmienić imię lub nazwisko) albo jego małoletnie dzieci nie posiadają w Polsce sporządzonego swojego aktu stanu cywilnego zobowiązani są do transkrypcji tych aktów.
- Powiadomienie innych organów o zmianie imienia i nazwiska – należy powiadomić kierownika usc, który

sporządził akty stanu cywilnego osoby, której zmiana dotyczy oraz w przypadku, gdy zmiana nazwiska rozciąga się na małoletnie dzieci, również do kierownika usc, który sporządził akty urodzenia dzieci. Wprowadza się obowiązek informowania o zmianie imienia lub nazwiska za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w którym prowadzony jest rejestr stanu cywilnego.

Bardziej szczegółowe omówienie wprowadzonych zmian do Ustawy o zmianie imienia i nazwiska

1. Art. 2. Ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Do tej pory artykuł ten stanowił, że ustawę stosuje się do cudzoziemców nie posiadających obywatelstwa żadnego państwa, jeżeli posiadają w Polsce miejsce pobytu stałego. Wprowadzone zmiany określają, iż wystarczy, jeżeli cudzoziemcy ci posiadają w Polsce miejsce zamieszkania.

2. Art. 3. Ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Nowe brzmienie przepisu art. 3 pkt 1 szczegółowo określa co oznacza zmiana imienia: „zmiana imienia oznacza zastąpienie wybranego imienia innym imieniem, zastąpienie dwóch imion jednym imieniem lub odwrotnie, dodanie drugiego imienia, zmianę pisowni imienia lub imion lub zmianę kolejności imion”.

3. Art. 8. Ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Przepis ust. 2 stanowi: „Zmiana nazwiska lub nazwiska rodowego jednego z rodziców rozciąga się na małoletnie dzieci i na dzieci, które pochodzą od tych samych rodziców, pod warunkiem że drugi z rodziców wyraził na to zgodę, chyba że nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych, jest pozbawiony władzy rodzicielskiej lub nie żyje. Jeżeli w chwili zmiany nazwiska dziecka jest potrzebne także wyrażenie zgody przez dziecko.”

W świetle obecnie obowiązującej ustawy zgodnie z art. 8 ust. 2 w przypadku, gdy jedno z rodziców dziecka zmienia nazwisko zmiana nazwiska rozciągnąć się może tylko na małoletnie dzieci.

4. Art. 9 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Zmiana imienia lub nazwiska następuje na wniosek osoby ubiegającej się o zmianę zwanej dalej wnioskodawcą (art. 9.1 ustawy). Przepis powyższy odszedł więc od uregulowania dotychczasowego, który wymagał od strony złożenia wniosku osobiście lub w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Tak więc po wejściu w życie tych zmian wniosek o zmianę imienia lub nazwiska będzie można złożyć w sposób, przewidziany w przepisach art. 63 par. 1 k.p.a, tj. pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Kierownik usc, po otrzymaniu wniosku, zobowiązany jest zawiadomić wnio-

skodawcę o wszczęciu postępowania. Jeżeli wniosek przesłany został za pośrednictwem poczty za zwrotnym potwierdzeniem odbioru to dopiero po otrzymaniu tzw. zwrotki można wydać stosowną decyzję. W ten sposób kierownik usc ma dowód tylko uprawdopodobniający, że wniosek, który nie został złożony osobiście przez daną osobę, był wnioskiem faktycznie przez nią złożonym.

O ile wnioskodawca nie musi osobiście złożyć swojego wniosku o zmianę imienia lub nazwiska, o tyle zgodę na zmianę nazwiska dziecko wyraża osobiście przed kierownikiem usc lub w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym. Również rodzic wyraża zgodę na zmianę nazwiska dziecka osobiście przed kierownikiem usc lub w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym.

Wniosek o zmianę imienia lub nazwiska składa się do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego (art. 10 ust. 1). Oznacza to likwidację właściwości miejscowej. To wnioskodawca wybiera kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do rozpatrzenia jego wniosku w sprawie zmiany imienia lub/i nazwiska.

Wniosek o zmianę imienia lub nazwiska zawiera: (art. 11 ustawy)

- imię (imiona) i nazwisko rodowe,
- wskazanie kierownika usc, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa,
- numer PESEL,
- imię i nazwisko na jakie ma nastąpić zmiana,
- wskazanie miejsca sporządzenia aktu urodzenia małoletnich dzieci, jeżeli zmiana rozciąga się na małoletnie dzieci,
- adres do korespondencji wnioskodawcy,
- uzasadnienie,
- oświadczenie wnioskodawcy – że w tej samej sprawie nie złożył on wcześniej wniosku do innego kierownika usc lub nie została wydana już decyzja odmowna.

Decyzję o zmianie imienia lub nazwiska bądź decyzję o odmowie zmiany imienia lub nazwiska wydaje ten kierownik usc, do którego został złożony wniosek i decyzja

taka podlega natychmiastowemu wykonaniu (Art. 12. ust.1 i ust. 2).

5. Art. 13. Ustawy o zmianie imienia i nazwiska.

Kierownik usc lub jego zastępca, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pomocą systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika usc, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa, a jeżeli decyzja rozciąga się na małoletnie dzieci, także do kierownika usc, który sporządził akt urodzenia dzieci.

Nowelizowana ustawa o zmianie imienia i nazwiska nie reguluje w jakiej formie dokumenty te mają być sporządzone, należy więc przyjąć że w formie papierowej.

Natomiast, informacja **sprzeczna** pojawia się w projekcie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego, gdzie w Paragrafie 45 czytamy:

Decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, o której mowa w ustawie z dnia 17 października 2008 przekazuje się w rejestrze stanu cywilnego do właściwych kierowników usc, jako odwzorowanie cyfrowe, a jeżeli decyzja została wydana w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym, przekazuje się w tej formie.

(W nowej ustawie prawo o aktach stanu cywilnego w art. 44 ust. 6 wymieniono dokumenty stanu cywilnego które mogą być wydane w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikatora certyfikatu).

Jest to zatem przepis sprzeczny z ustawą o zmianie imienia i nazwiska, gdyż nie przewiduje ona takiej formy wydania decyzji. Pozostaje jedynie mieć nadzieję, że skoro jest to na razie projekt rozporządzenia, to ulegnie on stosownej zmianie.

Nowe obowiązki kierowników usc wynikające z przepisów ustawy z dnia 24.09.2010 r. o ewidencji ludności

Druga część wykładu poświęcona została Ustawie o ewidencji ludności, w za-

kresie mającym ścisły związek z pracą kierownika usc.

Ustawa ta, choć pochodzi z dnia 24 września 2010r. była już od tego czasu kilkakrotnie nowelizowana, wejdzie w życie z dniem 1 marca 2015 roku.

Jakie zmiany dla kierowników usc niesie ze sobą nowa ustawa o ewidencji ludności:

1. Ewidencja ludności w chwili obecnej opiera się na obowiązku meldunkowym, czyli system PESEL zasilany jest przez komórki ewidencji ludności w gminie w związku z meldowaniem na pobyt stały i pobyt czasowy. Obecnie zarówno kierownicy usc, jak i wojewodowie czy konsulowie przekazują dane do komórek ewidencji ludności, a te dalej zasilają tymi danymi system PESEL.

2. Ustawa o ewidencji ludności określa:

- zasady i sposób prowadzenia ewidencji ludności w RP oraz zakres i zasady gromadzenia danych w powszechnym systemie ewidencji ludności, rejestrach mieszkańców oraz rejestrach cudzoziemców prowadzonych w systemie teleinformatycznym,
- ewidencję ludności prowadzi się w powszechnym elektronicznym rejestrze, który stanowi rejestr PESEL.

3. Zakres rejestru PESEL:

a) Zakres podmiotowy:

- w rejestrze PESEL gromadzone są dane obywateli polskich zamieszkujących terytorium RP, a także dane obywateli polskich zamieszkujących poza krajem, lecz tylko wtedy gdy występują oni o polski paszport czy dowód osobisty,
- w rejestrze PESEL gromadzone są dane cudzoziemców, ale dotyczy to tylko określonej ich grupy i nie będzie przedmiotem niniejszych rozważań.

b) Zakres przedmiotowy – w rejestrze PESEL w myśl nowej ustawy gromadzone będą następujące dane:

- nazwisko i imiona,
- nazwisko rodowe,
- nazwisko i imiona rodziców,
- datę urodzenia,
- miejsce urodzenia,
- kraj urodzenia
- oznaczenie aktu urodzenia i USC, w którym ten akt był sporządzony,
- płeć,

- numer PESEL,
- obywatelstwo lub status bezpaństwowca,
- imię i nazwisko rodowe oraz nr PESEL małżonka (jeśli został nadany),
- data zawarcia związku małżeńskiego,
- oznaczenie aktu małżeństwa oraz oznaczenie USC, w którym ten akt został sporządzony,
- data rozwiązania związku małżeńskiego,
- sygnatura akt i oznaczenie sądu, który rozwiązał małżeństwo,
- sygnatura akt i oznaczenie sądu, który ustalił nieistnienie małżeństwa,
- sygnatura akt i oznaczenie sądu, który unieważnił małżeństwo,
- data zgonu małżonka lub data znalezienia zwłok,
- oznaczenie jego aktu zgonu i USC, który ten akt sporządził,
- serię i numer wydanego dowodu osobistego, datę jego ważności oraz organ, który ten dowód wydał,
- serię i numer oraz datę ważności paszportu oraz organ, który ten paszport wydał (jest to nowy zapis w Ustawie, a obowiązek jego wykonania będzie spoczywał na wojewodach),
- organ gminy właściwy dla Warszawy Śródmieście w stosunku do osób, dla których nie można ustalić organu właściwego.

4. W odniesieniu do nowych obowiązków kierowników usc w myśl nowej ustawy (art. 10, ust.1, pkt 1,2,3,4), rejestracji danych w rejestrze PESEL dokonują:

- kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu urodzenia i dokonywania w im zmian oraz sporządzenia przypisku przy tym akcie – w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 1–11, 13–15, 18 i 26;
- kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu małżeństwa i dokonywania w nim zmian oraz sporządzenia przypisku przy tym akcie – w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 1, 7, 12, 13 i 26;
- kierownik urzędu stanu cywilnego właściwy do sporządzenia aktu zgonu i dokonywania w nim zmian – w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 7, 13, 17, 19 i 26;

- kierownik urzędu stanu cywilnego, do którego wpłynął zagraniczny dokument stanu cywilnego lub inny dokument wydany w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, jeżeli osoba, której nadano numer PESEL, nie ma polskich aktów stanu cywilnego - w zakresie zmiany danych, o których mowa w art. 8 pkt 7, 13 i 26;
- kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia i nazwiska – w zakresie danych, o których mowa w art. 8 pkt 1 i 2; (...)

5. Zgodnie z art.10 ust.4 i ust. 5. ustawy o ewidencji ludności:

- (...) *Organy, o których mowa w ust. 1, rejestracji danych dokonują niezwłocznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku braku bezpośredniego dostępu do rejestrów spowodowanego przyczynami niezależnymi od organu rejestracji dokonuje się nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji.*
- *W przypadku braku możliwości przekazania danych w sposób wskazany w ust. 4 organ przekazuje dane w formie pisemnej w celu ich rejestracji w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od dnia, w którym powstał obowiązek ich rejestracji. (...)*

6. Kto z urzędu występuje o nadanie nr PESEL – (art.17 ustawy o ewidencji ludności)

- Kierownik urzędu stanu cywilnego sporządzający akt urodzenia – w stosunku do dzieci osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3, urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (...)
- organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo pobyt czasowy – w stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 3 i 4, z wyjątkiem dzieci, o których mowa w pkt 1;
- organ wydający polski dokument tożsamości – w stosunku do osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2;
- organ gminy właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy – w stosunku do osób, dla których nie można ustalić organu właściwego w sposób wskazany w pkt 1–3.

Ważne uwagi:

- przy transkrypcji aktu urodzenia dziecka, kierownik usc nie występuje o nadanie numeru PESEL - mogą uczynić to rodzice dziecka składając odpowiedni wniosek do komórki ewidencji ludności.
- dane niezbędne do nadania lub zmiany nr PESEL, przekazywane są niezwłocznie do Ministra właściwego ds. wewnętrznych przez organy za pośred-

- nictwem systemu teleinformatycznego, z uwzględnieniem okoliczności opisanych w art.10 ust.4,5 Ustawy o ewidencji ludności.
7. Numer PESEL jest zmieniany w przypadku:(art. 19. ust.1):
- sprostowania daty urodzenia,
  - zmiana płci (ustalenie płci przez sąd),
  - nadanie numer PESEL na skutek omyłki organu administracji publicznej mającej wpływ na ten numer lub

- wprowadzenia w błąd organu administracji publicznej co do tożsamości osoby,
- W myśl nowej Ustawy o ewidencji ludności (art.19. ust.3. pkt 1.) - jednym z organów właściwych do wystąpienia o zmianę numeru PESEL będzie także kierownik usc dokonujący w akcie urodzenia zmian, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt. 1 i 2.

 Redakcja

WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW SUSC RP ODDZIAŁU W ZIELONEJ GÓRZE

W drugim dniu szkolenia 27 listopada 2014 r. w godzinach popołudniowych odbyło się Walne Zebranie Członków SUSC RP Oddziału w Zielonej Górze.

Przewodniczącym zebrania wybrany został przez aklamację pan Henryk Chwyc, który prowadził wszystkie walne zebrania członków SUSC i jego oddziałów terenowych od chwili założenia Stowarzyszenia. Sekretarzem zebrania został wybrany Dariusz Sawicki.

Zebranie otworzył przewodniczący Henryk Chwyc, który odczytał porządek zebrania. Główne punkty zebrania to:

- sprawozdanie Prezesa Zarządu i udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi,
- wybór nowego Prezesa i nowych władz Oddziału SUSC w Zielonej Górze,
- wybór delegatów na 6. Walne Zgromadzenie SUSC, które odbędzie się 2015 roku.

Sprawozdanie z działalności Oddziału w Zielonej Górze w latach 2008 – 2014 przedstawił dotychczasowy Prezes Zarządu pan Tomasz Brzózka. Na wstępie przypomniał, że w styczniu 2014 roku minęło 20 lat od powstania Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP a 27 lipca 2015 roku będzie obchodzona 20 rocznica powstania Oddziału w Zie-

lonej Górze. Obecnie Oddział skupia w swoich aszeregach urzędników stanu cywilnego z czterech zachodnich województw Polski i jest po oddziale lubelskim, największym terenowym oddziałem stowarzyszenia w kraju liczącym ponad 500 członków. Uchwalone główne kierunki działania zakładały popularyzację idei stowarzyszenia wśród niezrzeszonych pracowników usc, aktywne działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez zorganizowanie: 28 kursów i szkoleń dla około 1500 uczestników oraz zakończonego pełnym sukcesem 11. Kongresu EVS w roku 2011, a także współpraca z organami nadzoru oraz dalsza współpraca z organizacjami urzędników stanu cywilnego z terenów Brandenburgii i Meklemburgii. Dużym problemem SUSC jest brak aktywnych członków działających społecznie na rzecz stowarzyszenia.

Po krótkiej dyskusji Walne Zebranie Członków Oddziału, na wniosek Komisji Rewizyjnej udzieliło jednomyślnego absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Po przeprowadzeniu wyborów i podliczeniu głosów Komisja Skrutacyjna ogłosiła wyniki wyborów. Prezesem Zarządu Oddziału SUSC RP w Zielonej Górze został jednogłośnie wybrany pan Tomasz Brzózka. Na członków Zarzą-

Prezes Oddziału w Zielonej Górze
pan Tomasz Brzózka

du wybrano: Dariusza Sawickiego (vice Prezes), Elżbietę Kaczmarek (sekretarz), Mirosława Kosowskiego (skarbnik), oraz Grzegorza Kurowskiego (członek zarządu). Członkami Komisji Rewizyjnej zostali jednogłośnie wybrani: Jerzy Taczycki (przewodniczący), Elżbieta Łukaszewicz i Bernadetta Zamelczyk.

 Redakcja

Sławomir
Wojciechowski
Kierownik USC
w Nowej Soli

E-URZĄD

Przyjęta przez Sejm 10 października br. ustawa prawo o aktach stanu cywilnego jak określają to projektodawcy ma przede wszystkim z informatyzować proces rejestracji stanu cywilnego w Polsce. Założenie jak najbardziej słuszne i biorąc pod uwagę obowiązujące już standardy funkcjonowania administracji publicznej jak najbardziej oczekiwane. Odnosząc się do treści nowych rozwiązań prawnych jak i informatycznych, które są wyrazem podjętej idei warto zwrócić uwagę na to jak wpływają one na inne procesy realizowane w USC.

Urząd Stanu Cywilnego funkcjonuje w złożonym otoczeniu, z którym współpracuje na wielu płaszczyznach. Obszar współpracy sprowadza się do procesów wymiany informacji. Wszystko to co wpływa do USC oraz to co USC wytwarza i wysyła na zewnątrz, niezależnie od formy jest informacją. Pełna realizacja idei informatyzacji rejestracji stanu cywilnego wymaga zatem podejścia systemowego, uwzględniającego każdy aspekt funkcjonowania USC. W tym celu ważne są zmiany, które nastąpią wewnątrz urzędów stanu cywilnego ale także zmiany, które zostaną dokonane przez podmioty współpracujące. Zawarte rozwiązania prawne w nowej ustawie oraz sposób realizacji tego przedsięwzięcia przez Centralny Ośrodek Informatyki ukazują, że uwaga autorów projektu skupiła się tylko na stworzeniu Systemu Rejestrów Państwowych i umożliwieniu zasilania danymi. Pozostaje jednak kilka równie istotnych obszarów, które wymagają dostosowania do współczesnych standardów funkcjonowania administracji publicznej. Ich znaczenie nie pozostaje bowiem bez wpływu na sprawność działania USC.

Wyjaśnienia wymaga fakt, że zdecydowana większość urzędów w Polsce posiada bazę aktów stanu cywilnego zapisaną

w obecnie używanym systemie dziedziny. Mające wejść w życie rozwiązania prawne będą umożliwiały dwojaki sposób migracji obecnie zarejestrowanych aktów stanu cywilnego do rejestru centralnego. Pierwszy sposób polegał będzie na ręcznym przeniesieniu danych z aktu, czyli potocznie rzecz ujmując urzędnik wyjmie księgę, odszuka właściwy akt i przepisze dane do systemu. Taki sposób niestety jest czasochłonny i umożliwi powstanie błędów podczas przenoszenia danych. Drugi sposób to migracja elektroniczna. Tutaj realizacja tego zadania jest o wiele prostsza i niweluje możliwość powstania błędów. W tym celu wymagane jest posiadanie aplikacji, która po pierwsze będzie zawierała dotychczasową bazę aktów, po drugie będzie posiadała rozwiązania informatyczne umożliwiające przekształcenie danych do modelu wymaganego przez systemy centralne (kanoniczny model danych), po trzecie będzie posiadała możliwość eksportu danych do BUSC-a. W ten sposób błędne jest założenie MSW, że po 1 stycznia 2015 roku w ogóle nie będzie wymagane posiadanie przez USC aplikacji wspierających. W chwili obecnej nie jest ostatecznie przesądzone jakie rozwiązanie będzie przyjęte w zakresie zasilania rejestrów państwowych. Brak zastosowania w systemie BUSC rozwiązań informatycznych uwzględniających wszystkie obszary funkcjonowania urzędu stanu cywilnego pozwala stwierdzić, że udział aplikacji wspierających może mieć o wiele większe znaczenie niż jest to powszechnie przyjmowane.

Postęp informatyczny niestety nie ogranicza się tylko do obszaru rejestracji stanu cywilnego. Informatyzacja administracji publicznej to bardzo szeroki proces i obejmuje swym zasięgiem wszystkie kluczowe elementy całego systemu. Poza czynnościami dotyczącymi rejestracji stanu cywilnego bardzo ważną rolę odgrywają również procesy kancelaryjne. W tym obszarze także zauważalna jest silna tendencja do jak największego z informatyzacji

zowania procesu obiegu dokumentów. W chwili obecnej są już mocno utrwalone w rzeczywistości zarówno rozwiązania prawne jak informatyczne kształtujące ten obszar działania administracji. Obowiązująca instrukcja kancelaryjna a także oferowane aplikacje elektronicznego obiegu dokumentów tworzą wysoce wyspecjalizowane systemy umożliwiające sprawne zarządzanie procesami gromadzenia, przetwarzania i wymiany dokumentów zarówno wewnątrz podmiotu jak i w kontaktach z otoczeniem. Do niedawna urzędy stanu cywilnego, które decydowały się na przejście w wymiar elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD) były rzadkością. Dzisiaj sytuacja ta dynamicznie się zmienia na skutek czynników zewnętrznych jak i wewnętrznych. Nacisk na szeroko rozumianą elektroniczną działalność administracji publicznej jest bardzo silny i nie ulega wątpliwości, że proces ten w niedalekiej przyszłości będzie dotyczył wszystkich urzędów.

To w jakim zakresie zostaną wykorzystane możliwości aplikacji zarządzającej dokumentacją zależy tylko i wyłącznie od kreatywności podmiotu, w którym będzie ona funkcjonowała. Biorąc pod uwagę wymogi przepisów (Instrukcji kancelaryjnej), które określają tylko ogólne ramy i wymagania gromadzenia informacji o sposobie przetwarzania dokumentów nie ma żadnych przeciwwskazań do tego aby dostosować taki system do indywidualnych potrzeb i uwarunkowań konkretnego podmiotu.

System BUSC niestety nie będzie posiadał możliwości integracji z systemem obiegu dokumentów funkcjonującym w danym urzędzie. To powoduje, że urzędy, w których już taki wewnętrzny system funkcjonuje lub niebawem będzie funkcjonował zmuszone zostaną do podwójnej pracy. Wszystkie czynności wykonywane w BUSC-u oraz generowane z niego dokumenty będą musiały zostać zidentyfikowane w systemie obiegu dokumentów. Niestety czynność ta możliwa do

zrealizowania będzie tylko poprzez ręczne wprowadzenie danych. Dla przykładu podać można proces rejestracji urodzenia dziecka. Do USC wpływa karta urodzenia dziecka, którą należy zakwalifikować jako pismo wpływające (czynność w EZD). Ta karta oraz zgłoszenie się osoby uprawnionej inicjuje powstanie sprawy – rejestracja aktu urodzenia. Tu również zachodzi konieczność ręcznego wykonania czynności utworzenia tej sprawy. Po zarejestrowaniu aktu urodzenia w systemie BUSC następuje powiadomienie systemu PESEL w celu nadania nr PESEL dla dziecka i ewentualnego zameldowania. To powoduje wytworzenie i zarejestrowanie pisma wychodzącego z urzędu ale także założenia nowej sprawy dotyczącej nadania nr PESEL dla dziecka. Czynność ta kończy się wydaniem potwierdzenia nr PESEL (dokument wychodzący). Następnie możliwe jest złożenie wniosku o wydanie odpisów aktu urodzenia (pismo wpływające), który rodzi nową sprawę – wydania odpisów, a kończy się ona wydaniem odpisu (pismo wychodzące). Jak można zauważyć kilku minutowa wizyta klienta, w związku z rejestracją urodzenia powoduje konieczność przeprowadzenia wielu złożonych czynności w zakresie prawidłowego zarządzania dokumentacją. Do tego dochodzi jeszcze sama czynność rejestracji – wprowadzenie wszystkich danych, wydruku protokołów, ewentualnego dołączenia elektronicznych dokumentów do akt zbiorowych, itp.). Wszystkie czynności merytoryczne jak i proceduralne w znaczący sposób komplikują i wydłużają czas realizacji usługi, co nie pozostaje bez wpływu na sprawność działania urzędu a tym samym satysfakcję klienta.

O ile na sposób realizacji czynności merytorycznych w BUSC-u nie będzie wpływu o tyle na to jak zostaną usprawnione procesy kancelaryjne zależy całkowicie od urzędu, który je realizuje. Doświadczenia wynikające z zastosowania w urzędzie stanu cywilnego w Nowej Soli aplikacji umożliwiającej pełną integrację systemu dziedzinowego (rejestracja stanu cywilnego) z systemem EZD ukazują jakie korzyści daje takie rozwiązanie. Zastosowany system AA-USC z komponentem EZD w zakresie produkcyjnym uruchomiony został 2 stycznia 2014 roku. Przeprowa-

dzony wcześniej audyt bazy danych (zapisane w sposób elektroniczny akty stanu cywilnego) oraz dokonana walidacja pod kątem sposobu zapisu danych umożliwiła zasilenie nowego systemu bez utraty informacji.

W związku z tym, że charakter przepływu informacji wewnątrz urzędu uzależniony jest przede wszystkim od struktury organizacyjnej. Wymagane było także dostosowanie aplikacji do układu organizacyjnego. To zagwarantowało sprawną wymianę informacji pomiędzy poszczególnymi elementami systemu organizacyjnego. Wszystkie pisma wpływające do USC (zarówno bezpośrednio jak i pośrednio) automatycznie rejestrowane są w ogólnym rejestrze pism wpływających. Następnie ich ewentualne wykorzystanie do realizacji spraw możliwe jest przez merytorycznie odpowiedzialnych pracowników. Dzięki temu następuje logiczne powiązanie informacji pomiędzy meta danymi pisma wpływającego a danymi dotyczącymi sprawy, która zostanie zrealizowana. System pozwala na przetwarzanie i gromadzenie dokumentów niezależnie od ich formy (papierowa, elektroniczna). Możliwe także jest na każdym etapie dołączanie wytworzonych w toku realizacji sprawy różnorodnych dokumentów. Umożliwia to dostęp do treści dokumentów w każdym czasie (nawet po zakończeniu realizacji sprawy) bez potrzeby wizyty w archiwum. Gwarantuje to także pełny dostęp do informacji o sposobie przesyłania dokumentów (kto, kiedy wytworzył dany dokument, co się z nim stało, z jaką sprawą jest związany i jakich aktów stanu cywilnego dotyczy). W ten sposób poziom koniecznego zaangażowania użytkownika aplikacji w procesy kancelaryjne zredukowany został do niezbędnego minimum. To pozwoliło w znaczący sposób ograniczyć ilość wytwarzanych dokumentów w postaci papierowej.

Integracja systemu AA-USC z systemem obiegu dokumentów, który funkcjonuje w całym urzędzie miasta umożliwiła także zmianę w sposobie wymiany informacji z innymi podmiotami (ewidencją ludności, biurem dowodów osobistych, kancelarią miasta, itp.) W tym obszarze dotychczas wytwarzane dokumenty papie-

rowe także zostały zastąpione dokumentami elektronicznymi. Doświadczenia w tym przypadku pozwoliły również w obszarze kontaktów zewnętrznych (klienci, instytucji, itp.) na przekazywanie danych lub dokumentów w formie elektronicznej. Powyższe rozwiązania wpłynęły pozytywnie na skrócenie czasu realizacji czynności kancelaryjnych oraz na obniżenie kosztów funkcjonowania USC średnio o 20 %.

Mając na uwadze, że niebawem możliwe będzie wydawanie odpisów aktów sc oraz zaświadczeń w formie dokumentów elektronicznych, opisane powyżej rozwiązania w znaczący sposób ułatwią realizację takich spraw. Idealnym rozwiązaniem będzie sytuacja, w której cała sprawa począwszy od zarejestrowania pisma wpływającego a kończąc na piśmie wychodzącym zrealizowana będzie tylko w formie elektronicznej. Jest to naprawdę niedaleka przyszłość, która spowalniana jest na razie tylko przepisami prawnymi. Wejście w życie nowej ustawy prawo o aktach stanu cywilnego otwiera całkowicie możliwość zastosowania takich rozwiązań. To niewątpliwie spowoduje, że całkowitej zmianie ulegnie sposób organizacji i funkcjonowania USC.

Dodać także należy, że mające nastąpić zmiany prawne umożliwią dostarczanie dokumentów w formie elektronicznej zdecydowanej większości podmiotów współpracujących z USC (szpitale, sądy, administracja publiczna, klienci indywidualni). Mając na uwadze, że taki sposób kontaktu przynosi przede wszystkim znaczące oszczędności finansowe jak i czasowe rozwiązanie to szybko stanie się popularne i powszechnie stosowane.

Podsumowując powyższe kwestie uznać należy, że przejście na informatyzację nie będzie efektywne jeżeli proces ten będzie realizowany połowicznie. Doświadczenia wielu podmiotów ukazują, że realizowanie spraw dwutorowo czyli w wersji papierowej (tradycyjnej) i elektronicznej nie przynosi żadnych pozytywnych efektów. Wręcz przeciwnie zwiększa ilość pracy i związane z tym koszty finansowe. Dopiero podejście systemowe umożliwi osiągnięcie zamierzonych celów.

 Sławomir Wojciechowski

TechnikaIT

W dniach 3 i 4. grudnia 2014 w Zakopanem zostało zorganizowane szkolenie adresowane do kierowników oraz pracowników usc, wydziałów spraw obywatelskich, wydziałów informatyki oraz koordynatorów czynności kancelaryjnych nt. „Systemy dziedziczne dla Urzędów Stanu Cywilnego w 2015 roku”. Celem szkolenia było dostarczenie jego uczestnikom wiedzy o czekających urzędy stanu cywilnego zmianach w rejestracji asc oraz o planowanych działaniach firmy Technika IT, dotychczas największego dostawcy rozwiązań informatycznych dla usc.

Tematyka szkolenia poświęcona była zmianom, które czekają Urzędy Stanu Cywilnego w nadchodzącym roku. Szkolenie rozpoczęła wykład omawiająca **aktualny stan prawny w zakresie rejestracji stanu cywilnego** (ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. *Prawo o aktach stanu cywilnego*).

Po wejściu w życie ustaw PASC, EL i DO wpisy do rejestrów prowadzonych w systemie teleinformatycznym zastąpią znaczną część dokumentacji papierowej tworzonej w ramach prowadzonych przez USC postępowań (załatwianych spraw). Ustawa PASC z 2014r. wprowadza 6-miesięczny okres przejściowy, w którym urzędy będą mogły funkcjonować na zasadach dotychczasowych, przy spełnieniu określonych warunków. W szczególności, w okresie przejściowym, urzędy będą mogły używać dotychczasowego oprogramowania zamiast ŹRÓDŁA.

Ustawa wprowadza odmiejszczenie usług. Do tej pory, to wnioskodawca zabiegał o ustalenie, który urząd jest właściwy do wydania odpisu. Od 1 stycznia 2015 będzie to obowiązek kierownika wybranego przez wnioskodawcę.

Obowiązkiem kierownika w roku 2015 będzie przetwarzanie danych do celów jednostkowej sprawozdawczości dla GUS o zdarzeniach rejestrowanych w usc - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2014r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz. U. 2014, poz. 1330)

Państwowych, MSW podjęło decyzję o przesunięciu o dwa miesiące terminu wdrożenia nowego Systemu Rejestrów Państwowych, zatem zmiany przewidziane w ustawach o dowodach osobistych i o ewidencji ludności wejdą w życie 1 marca 2015 r. Oznacza to, że urzędy stanu cywilnego po 1 stycznia 2015 r.

SYSTEMY DZIEDZICZNE DLA USC

– RELACJA ZE SZKOLENIA
W ZAKOPANEM W DNIACH
3-5 GRUDNIA 2014 r.

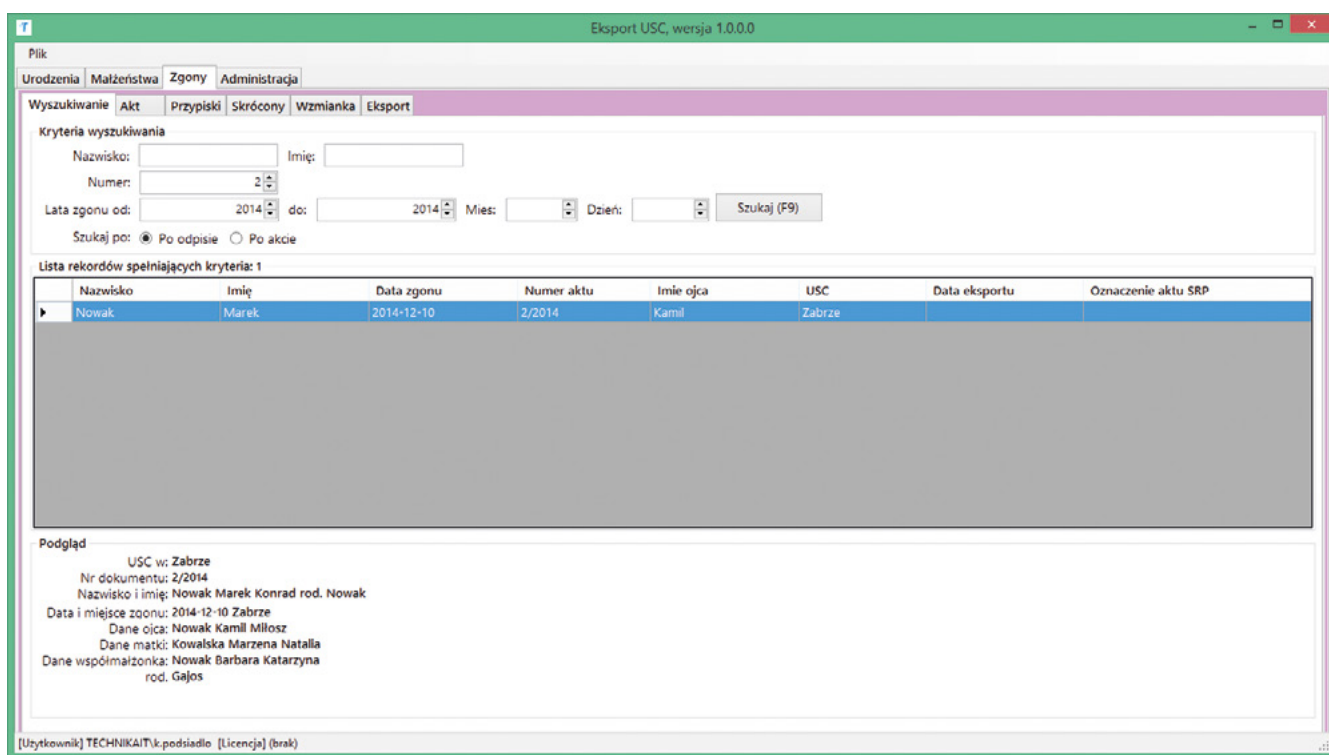
Następnie omówiono **wpływ nowych regulacji prawnych na oprogramowanie** wspierające pracę urzędów stanu cywilnego oraz organizację pracy w nich w 2015 roku.

Nowa ustawa PASC z dnia 28 listopada 2014 r. opublikowana dnia 8 grudnia 2014r. w Dz. U. poz. 1741 wprowadza nowe przepisy związane z elektroniczną rejestracją aktów stanu cywilnego z dniem 1 stycznia 2015 roku ustanawiając jednocześnie 6-miesięczny okres przejściowy, w którym kierownik urzędu stanu cywilnego, który przechowuje księgę stanu cywilnego, może na podstawie przepisów dotychczasowych sporządzić akt, zamieszczać w nim wzmianki i przypiski, wydawać odpisy oraz zaświadczenia. Jednocześnie z powodu opóźnienia przy realizacji nowych aplikacji Systemu Rejestrów

przez 6 miesięcy będą mogły pracować na tych samych zasadach co do tej pory.

Technika IT będzie nadal wspierać użytkowników swoich aplikacji dziedzicznych dla USC po dniu 1 stycznia 2015r., utrzymując 2 wersje aplikacji do rejestracji stanu cywilnego: desktopową PB_USC oraz przeglądarkową AA_USC wzbogaconą o moduł elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD).

W okresie przejściowym funkcjonalność aplikacji dziedzicznych zostanie uzupełniona o dodatkowe funkcje drukowania protokołów dokumentujących zgodnie z przepisami nowej ustawy PASC zgłoszenie urodzenia, martwego urodzenia, oraz zgonu a także złożenie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński zarówno w lokalu jak i po za lokalem urzędu stanu cywilnego.

Rzut ekranu aplikacji EKSPORT_USC współpracującej z PB_USC. Funkcja wyszukania aktu zgonu w celu migracji

Po podjęciu przez USC decyzji o prowadzeniu rejestracji stanu cywilnego przez aplikację ŹRÓDŁO:

- dla użytkowników PB_USC rozwijana będzie funkcjonalność aplikacji narzędziowej EKSPORT_USC współpracującej z PB_USC, która usprawni migrację aktów archiwalnych do Systemu Rejestrów Państwowych przez przygotowanie paczek plików XML, blokadę aktu wyeksportowanego w rejestrze lokalnym tylko do odczytu, prowadzenie skorowidzów wiążących stare numery aktów z nowymi oznaczeniami itp.

- dla użytkowników AA_USC rozwijana będzie funkcjonalność AW_USC, szczególnie w zakresie migracji aktów archiwalnych do SRP (przygotowanie paczek plików XML, skorowidzów wiążące stare numery aktów z nowymi oznaczeniami, rozliczenie liczby przenoszonych roczników archiwalnych, itp.) oraz funkcjonalność EZD_USC – systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją dedykowanego dla USC.

W okresie przejściowym urzędy stanu cywilnego będą miały do wyboru następujące warianty wykorzystania dostępnych systemów komputerowych:

Wariant I. (bezpieczny) – USC pracuje z aplikacją dotychczasową w okresie przejściowym,

Wariant II. (ryzykowny) – USC pracuje z aplikacją „ŹRÓDŁO” w okresie przejściowym,

Wariant III. (mieszany)
– USC pracuje z aplikacją „ŹRÓDŁO” w okresie przejściowym używając aplikacji dotychczasowej w sytuacjach awaryjnych.

Ad.1. USC uniknie pracy na nieprzetestowanym systemie „ŹRÓDŁO” i decyzję o rozpoczęciu pracy może podjąć w wybranym terminie. Akty wprowadzone do lokalnego rejestru mogą być przeniesione do SRP z pomocą aplikacji narzędziowej EKSPORT_USC.

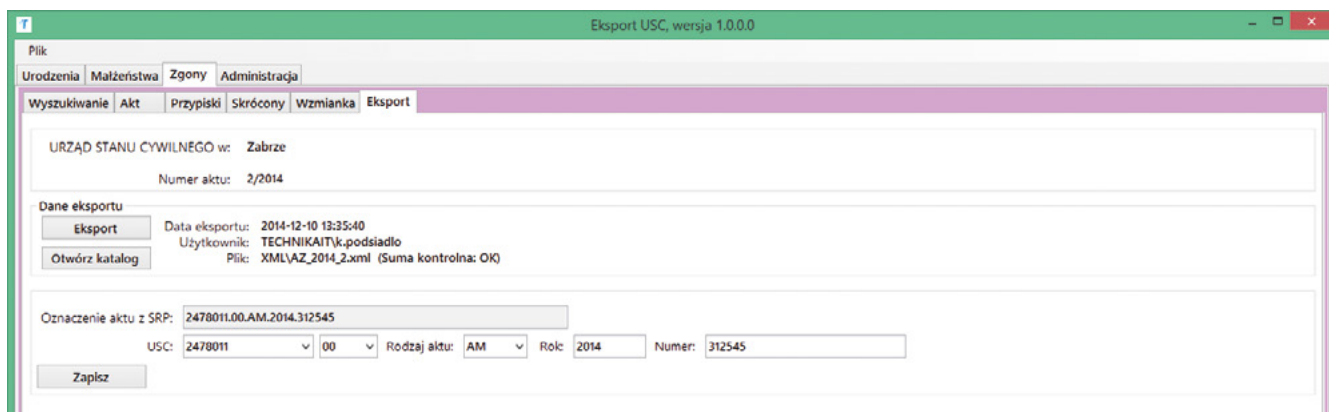
Ad.2. Decyzja o rozpoczęciu pracy w aplikacji „ŹRÓDŁO” jest nieodwracalna, USC traci kompletność i ciągłość zapisów w lokalnym rejestrze stanu cywilnego. W sytuacji wystąpienia problemów w działaniu aplikacji, USC ma poważny problem z obsługą interesantów.

Ad.3. Powrót do prowadzenia rejestracji stanu cywilnego w lokalnym systemie USC jest praktycznie niemożliwy – wymaga ponownego wprowadzenia wszystkich aktów zarejestrowanych w aplikacji „ŹRÓDŁO”. W sytuacji wystąpienia problemów w działaniu aplikacji „ŹRÓDŁO”, USC ma poważny problem z obsługą interesantów.

Wybierając pracę z aplikacją dotychczasową w okresie przejściowym USC może przygotować się do pracy z aplikacją „ŹRÓDŁO” przez następujące działania:

- zweryfikowanie stanu posiadanych zasobów w archiwum usc:
- liczby roczników ksiąg,
- liczby historycznych okręgów rejestracji (dzielnic),
- liczby wpisanych aktów w rocznikach.
- uporządkowanie oznaczeń historycznych okręgów,
- uporządkowanie atrybutów aktów,
- sporządzenie statystyk z lokalnego rejestru aktów stanu cywilnego.

Wynikiem tych działań w okresie przejściowym może być gotowy plan nowego oznaczenia archiwalnych ksiąg aktów stanu cywilnego w centralnym rejestrze - rzutujący z kolei na sposób

Zrzut ekranu aplikacji EKSPORT_USC współpracującej z PB_USC. Funkcja wizualizacji danych po migracji

oznaczania aktów archiwalnych w tym rejestrze.

Kolejna prezentacja poświęcona była omówieniu **wsparcia informatycznego** pracy urzędów stanu cywilnego w zmieniającym się otoczeniu prawnym oraz technicznym. Opóźnienia w realizacji projektu pl.ID oraz zmiany w założeniach, wprowadzają niepewność wśród przyszłych użytkowników oraz utrudniają zabezpieczenie USC przed ryzykiem znacznego pogorszenia jakości i czasu obsługi interesantów. Ponadto wprowadzana zapisami nowej ustawy PASC wariantowość oraz tymczasowość dopuszczalnych rozwiązań sprawia, że wsparcie informatyczne pracy urzędów stanu cywilnego staje się bardziej złożone niż to było dotychczas.

Dlatego warto utrzymać wsparcie informatyczne dla aplikacji dotychczasowych, do czasu przejścia pełnej funkcjonalności i pełnych zasobów przechowywanych w urzędzie stanu cywilnego przez System Rejestrów Państwowych

Utrzymanie wsparcia technicznego dostawców oprogramowania gwarantuje:

- zapewnienie zgodności oprogramowania z obowiązującymi przepisami prawnymi,
- zapewnienie ciągłości pracy systemów informatycznych poprzez zdefiniowanie w umowach SLA skutków oraz sposobów postępowania w przypadku wystąpienia awarii,
- zapewnienie bezpieczeństwa danych poprzez przeciwdziałanie lukom bezpieczeństwa oraz korzystanie z usług

informatycznych zgodnych z gminną polityką bezpieczeństwa,

- zapewnienie interoperacyjności wymaganej dla systemów dla administracji publicznej (KRI),
- usuwanie błędów w oprogramowaniu,
- rozbudowę funkcjonalną oprogramowania.

Po zakończeniu okresu przejściowego w urzędach stanu cywilnego będą mogły pracować następujące aplikacje:

Aplikacja ŹRÓDŁO realizująca zadania zlecone w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz aktualizacji rejestru PESEL. Wsparcie techniczne zapewni MSW.

Aplikacja Wspierająca obsługująca archiwum lokalnego rejestru aktów stanu cywilnego, wsparcie procesu migracji aktów do SRP oraz czynności kancelaryjnych wraz z integracją z gminnym systemem EZD\ESOD. Wsparcie techniczne zapewni dostawca Aplikacji Wspierającej.

System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD) ewidencjonujący wszystkie napływające i tworzone pisma oraz załatwiane sprawy w archiwum zakładowym, i prowadzący akta zbiorowe. Wsparcie techniczne zapewni dostawca systemu.

* * *

Drugi dzień w całości poświęcony został **procesowi migracji aktów stanu cywilnego** z lokalnego rejestru do Systemu Rejestrów Państwowych (Bazy Usług Stanu Cywilnego).

Zaprezentowano dokumentację schematów XSD do celów migracji aktów do BUSC, która była aktualizowana przez MSW od czerwca do grudnia 2014

roku. Struktura plików XML składa się z trzech elementów:

- PodpiszMigrowanyAktUrodzenia
  - PodpiszMigrowanyAktMalżeństwa
  - podpiszMigrowanyAktZgonu
- a każdy z nich zawiera następujące grupy danych:

Historyczne dane aktu, które zawierają:

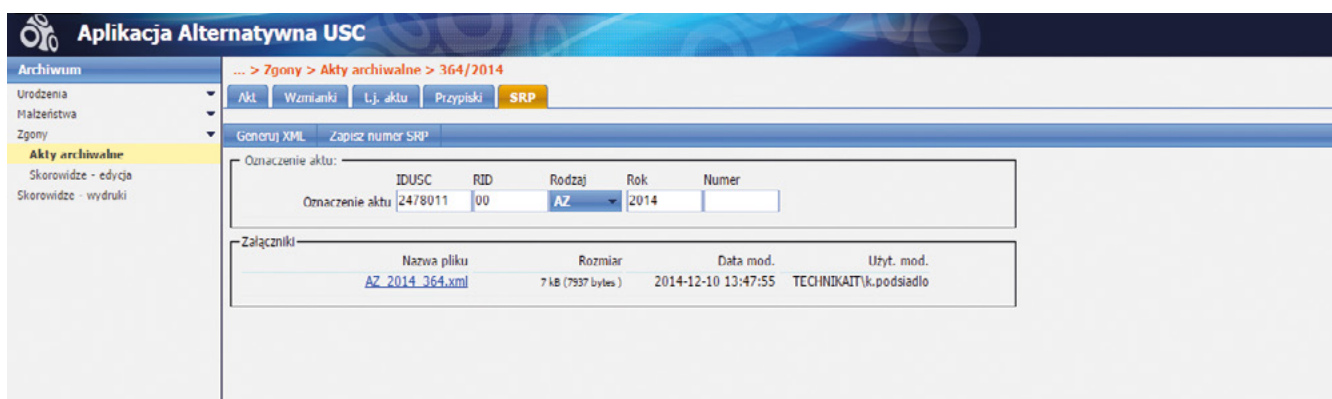
- Datę Sporządzenia,
- Historyczny numer aktu,
- Identyfikator księgi,
- Dane pracownika sporządzającego akt,
- Dane USC przechowującego i sporządzającego akt,
- Projekt migrowanego aktu, który w przypadku aktu urodzenia zawiera:

Dane sporządzenia aktu:

- Historyczny numer aktu,
- Dane dotyczące dziecka,
- Dane rodziców – Matka,
- Dane rodziców – Ojciec,
- Dane dotyczące osoby zgłaszającej urodzenie,
- Uwagi + Informacje dodatkowe,
- Dane tłumacza, o ile brali udział przy zgłaszaniu urodzenia, - - Dane biegłego,
- Czy akt udostępniony wojewodom,
- Dołączone dokumenty,
- Informacje dodatkowe,
- Dane podmiotu wystawiającego kartę urodzenia/martwego urodzenia, - Identyfikator procesu aktu urodzenia,
- Tryb aktu urodzenia,
- Uzasadnienie braku aktualizacji pesel.

Lista przypisków, która zawiera:

Zrzut ekranu aplikacji AW_USC. Funkcja wizualizacji danych po migracji do pliku XML

- Datę utworzenia,
- Opisową datę utworzenia,
- Datę utworzenia z błędem,
- Treść przypisku,
- Imię i Nazwisko pracownika tworzącego,
- Identyfikator aktu urodzenia,
- Dane małżonka,
- Datę wydania orzeczenia,
- Datę zawarcia małżeństwa,
- Datę zgonu,
- Datę znalezienia zwłok,
- Kraj organu na podstawie decyzji którego utworzono przypisek, - - Miejscowość wydania orzeczenia,
- Miejscowość zgonu,
- Miejscowość znalezienia zwłok,
- Nazwa przypisku,
- Nazwa USC tworzącego przypisek,
- Numer aktu na podstawie którego tworzony jest przypisek,
- Rodzaj organu, na podstawie decyzji którego dodano przypisek, - - Rodzaj przypisku urodzenia,
- Stan cywilny,
- Sygnatura akt,
- USC tworzący przypisek.
- Identyfikator migrowanej wzmianki unieważniającej,
- Identyfikator zlecenia,
- Treść wzmianki,
- Identyfikator wzmianki unieważniającej,
- Dane zmienione na wzmiance, Rodzaj wzmianki.

Lista wzmianek, która zawiera:

- Identyfikator aktu,
- Dane dokumentu, na podstawie którego utworzono wzmiankę,
- Dane migrowania wzmianki,
- Dane organu, na podstawie decyzji którego utworzono wzmiankę,
- - Identyfikator migrowania,

* * *

Szkolenie zakończył panel dyskusyjny poświęcony organizacji procesu eksportu danych do SRP za pośrednictwem aplikacji „ŹRÓDŁO” w „dużym” i „małym” usc. Autorzy aplikacji „ŹRÓDŁO” stosują dwa pojęcia: „migracja aktów” czyli „przepisanie książki papierowej do aplikacji „ŹRÓDŁO” oraz „migracja plików” oznaczające „niepełny import z pliku XML”. Oba nie mają wiele wspólnego z ogólnie rozumianym pojęciem migracji danych. Upowszechniając „ŹRÓDŁO”, uczyniono wiele aby zniechęcić urzędników do podejmowania migracji danych gromadzonych przez ponad 20 lat w lokalnych rejestrach stanu cywilnego. Projektowana „migracja” w programie „ŹRÓDŁO” dotyczy przeniesienia wyłącznie pierwotnej treści aktu ze wzmiankami. Nie zaprojektowano automatycznej aktualizacji treści odpisu

skróconego aktu na podstawie wzmianki. Nie przewidziano w ogóle miejsca do przechowania w rejestrze aktualnej wersji odpisu skróconego np. w celu sprawdzenia jej przed wydrukiem. Brzezienną w skutki może okazać się decyzja o starcie systemu z pustym rejestrze aktów stanu cywilnego. Każdy USC na starcie będzie musiał założyć dla wszystkich obsługiwanych roczników wszystkie występujące w danym roczniku książki archiwalne. W przypadku największego w Polsce USC m.st. Warszawy będzie to ok. 5000 ksiąg, co przełoży się na 3 tygodnie pracy urzędników. Uprawnienia do otwierania zakładanych ksiąg posiada tylko Kierownik USC.

W aplikacji „ŹRÓDŁO” nie działają poprawnie wszystkie funkcje. Przesunięcie o 2 miesiące terminu wejścia ustawy PASC i wprowadzenie 6 miesięcznego

okresu przejściowego dla usc nie gwarantują sukcesu przy aktualnym zaawansowaniu realizacji prac. Oprogramowanie „ŹRÓDŁO” powstało na błędnych założeniach, że referencyjnym rejestrze jest centralny rejestr PESEL, który jednak przez 40 lat działał na źródłowych danych z a.s.c. przepisywanych przez ewidencję ludności. Po 40 latach działania – utrwaliła się opinia, że rejestr PESEL zasilany jest danymi ewidencji ludności - a dane archiwalne w a.s.c. będzie można zastąpić (w razie potrzeby) wtórnymi danymi z rejestru PESEL.

Zamiast modernizować rejestr PESEL, to rozwiązania pochodzące z lat 80. ubiegłego wieku stosuje się wprost w projektowanym od podstaw nowym Systemie Rejestrów Państwowych.

 Redakcja

Krystyna
Gładych

Może to nietypowe pytanie ale spróbuję na nie odpowiedzieć dokonując przedstawienia przepisów prawnych obowiązujących od dnia 1 stycznia 1946r., to jest od dnia wejścia w życie na terenie całego kraju jednolitej, świeckiej rejestracji stanu cywilnego, na przykładzie form złożenia oświadczenia woli o wstąpieniu w związek małżeński.

Zaznaczę od razu, że złożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński a sporządzenie aktu małżeństwa to dwie różne czynności dokonywane na podstawie odrębnych przepisów prawnych, choć w ścisły sposób powiązane ze sobą. Podobnie jak ścisły związek istnieje pomiędzy Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym a Prawem o aktach stanu cywilnego. W dużym skrócie można powiedzieć, że Kodeks rodzinny i opiekuńczy wskazuje nam co można zrobić, a Prawo o aktach stanu cywilnego, jak tego dokonać.

Dekret z dnia 25 września 1945r. Prawo małżeńskie (Dz. U. R. P z dn. 7 listopada 1945r. Nr 48 poz. 270), w art. 5 zawierał taki zapis: „Związek małżeński jest ważnie zawarty, jeżeli:

pkt 3 - Oświadczenia małżonków o wstąpieniu w związek małżeński wolne są od wad i zostały złożone w sposób prawem przewidziany”.

Artykuł 11 tego dekretu określał, że zawarcie związku małżeńskiego następuje przez złożenie przez przyszłych małżonków publicznie przed urzędnikiem stanu cywilnego w obecności dwóch pełnoletnich świadków zgodnego oświadczenia, że wstępują w związek małżeński.

Czyli formą zawarcia małżeństwa było zgodne oświadczenie małżonków.

Powyższy dekret obowiązywał od dnia 1 stycznia 1946r. do dnia 1 października 1950r.

Dekret z dnia 25 września 1945r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. R.P. z dnia 7 listopada 1945r. Nr 48, poz. 272), w art. 74 doprecyzował tę formę zawarcia małżeństwa poprzez zapis, że urzędnik stanu cywilnego zwraca się do każdej ze stron z zapytaniem, czy chce zawrzeć małżeństwo z drugą osobą, której imię i nazwisko wymienia. Jeżeli obydwoje odpowiedzą twierdząco na pytanie urzędnika

głuchoniemy, który umie czytać i pisać, sam odczytuje sporządzony akt i zaznacza własnoręcznie przed podpisem, że treść aktu jest zgodna z jego oświadczeniem, (par. 89 ust. 2). Osoba niewidoma miała prawo przybrać osobę zaufaną, która asystowała przy sporządzeniu aktu i akt podpisywała (par. 89 ust. 3). Jeżeli osoba nie umiała lub nie mogła pisać czy też nie władała ręką trwale lub przejściowo, umieszczała na akcie tuszowy odcisk palca, obok którego urzędnik stanu cywilnego wpisywał jej imię i nazwisko, nadmieniając

CZY KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY JEST PRZYJAZNY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM?

stanu cywilnego, ten ogłosi, że wobec publicznego zgodnego oświadczenia obojga małżonków małżeństwo ich jest zawarte według prawa cywilnego.

Dowodem zawarcia małżeństwa jest akt małżeństwa (art. 75).

Powyższy dekret obowiązywał od dnia 1 stycznia 1946r. do dnia 30 sierpnia 1955r.

Rozporządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Sprawiedliwości z dnia 24 listopada 1945r. w sprawie wykonania prawa o aktach stanu cywilnego oraz przepisów wprowadzających to prawo (Dz. U. R. P z dnia 10 grudnia 1945r. Nr 54, poz. 304), w par. 88 dopuszczało udział tłumacza przy sporządzaniu aktów stanu cywilnego, w par. 89 ust. 1 zapisano, że głuchy, który umie czytać, sam odczytuje sporządzony akt i oświadcza urzędnikowi stanu cywilnego czy treść aktu jest zgodna z jego oświadczeniem. Jeżeli umie pisać, zaznacza tę zgodność własnoręcznie przed podpisem. Niemy lub

czy osoba ta jest niepiśmienna czy też nie włada ręką trwale lub przejściowo (par. 90 ust.1). Osoba biorąca udział przy sporządzeniu aktu mogła też odmówić złożenia podpisu, co należało zaznaczyć w treści aktu, podając przyczyny odmowy (par. 90 ust. 2).

Rozporządzenie powyższe obowiązywało od dnia 1 stycznia 1946r. do dnia 30 sierpnia 1955r.

Przepisy ogólne Prawa cywilnego wprowadzone w życie ustawą z dnia 18 lipca 1950r. (Dz. U z 1950r. Nr 34, poz. 311) i obowiązujące od dnia 30 września 1950r. do dnia 1 stycznia 1965r., a szczególnie akt 43 w brzmieniu: „Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych wolą osoby, która dokonywa czynności prawnej, może być wyrażona przez jakiegokolwiek zachowanie tej osoby, ujawniające jej wolę w sposób dostateczny (oświadczenie woli)” czy przepis art. 66 (obecny przepis art. 79 Kodeksu cywilnego z tą różnicą, że podpis osoby poświadczal sędzia obywatelski, no-

tariusz czy organ rady narodowej), a także art. 67 (*osoby nie umiejące czytać lub nie mogące czytać mają składać oświadczenie woli na piśmie jedynie w formie aktu notarialnego*), nie miały zastosowania skoro z powyższych paragrafów rozporządzenia wynikało, że osoba niepełnosprawna swoją wolę potwierdza na akcie stanu cywilnego w sposób w powyższych przepisach omówiony.

Czyli w okresie omawianym każda osoba niepełnosprawna mogła dokonywać czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, poświadczając na akcie stanu cywilnego treść złożonych oświadczeń (nadania imienia, uznania ojcostwa, zawarcia małżeństwa itd.), bowiem żadna jej niepełnosprawność nie została pominięta w tych przepisach prawnych.

Kodeks rodzinny obowiązujący od dnia 1 października 1950r. do dnia 1 stycznia 1965r. wprowadzony ustawą z dnia 27 czerwca 1950r. (Dz. U z 1950r. Nr 34, poz. 308), w art. 1 par. 1 zawierał zapis: *„Małżeństwo zostaje zawarte gdy mężczyzna i kobieta złożą przed urzędnikiem stanu cywilnego zgodne oświadczenia, że wstępują w związek małżeński”*.

Z dniem 30 sierpnia 1955r. wszedł w życie dekret z dnia 8 czerwca 1955r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U z 1955r. Nr 25, poz. 151). Dekret obowiązywał do dnia 1 marca 1987r., Dekret w art. 47 ust. 1 zawierał zapis mówiący o tym, że kierownik urzędu stanu cywilnego zwraca się z zapytaniem do każdego z małżonków czy chcą zawrzeć małżeństwo z osobą której imię i nazwisko wymienia. Gdy obie osoby odpowiedzą na to pytanie twierdząco, kierownik urzędu stanu cywilnego ogłasza, że wskutek zgodnych oświadczeń obu osób zostało zawarte między nimi małżeństwo według przepisów prawa.

W czasie obowiązywania powyższego dekretu, obowiązywała także Instrukcja dla urzędów stanu cywilnego i organów nadzoru, zatwierdzona i wprowadzona do użytku służbowego urzędach stanu cywilnego przy prezydiach miejskich i dzielnicowych rad narodowych oraz organach nadzoru przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Instrukcja doprecyzowywała w jaki sposób osoby niepełnosprawne mogą brać

udział przy sporządzaniu aktu stanu cywilnego.

Punkt 17. – Tłumacze i biegli przy sporządzeniu aktów stanu cywilnego.

W przypadkach gdy kierownik urzędu stanu cywilnego nie mógł się porozumieć ani ustnie ani pisemnie z osobą ze względu na jej ułomność fizyczną (niemowę, głuchotę itp.) czy też z powodu nieznajomości języka, mógł przybrać na koszt osoby zainteresowanej, biegłego lub tłumacza. Jeżeli czynność sporządzenia aktu była z udziałem biegłego lub tłumacza, osoby te akt podpisywały, a w rubryce „Uwagi” dokonywano stosownego wpisu.

Punkt 18. – Osoby głuche, nieme lub głuchonieme i niewidome.

Osoby głuche, nieme i głuchonieme, zgłaszające urodzenie, zgon lub zawierające małżeństwo i umiejące czytać a nie umiejące pisać, powinny odczytać treść aktu i złożyć w miejscu przeznaczonym na podpis odcisk palca. Kierownik urzędu stanu cywilnego wpisywał obok imię i nazwisko tej osoby z zaznaczeniem, że osoba ta nie umie pisać.

Jeżeli osoby umiały pisać, własnoręcznie podpisywały akt.

Niewidomy ma prawo przybrać osobę zaufaną, która ma być obecna przy sporządzeniu aktu i składa swój podpis obok ewentualnego podpisu niewidomego. W rubryce „Uwagi” wpisywało się, że akt został sporządzony przy współudziale tej osoby zaufanej.

Punkt 19. – Osoby, które nie mogą pisać, odmowa podpisu.

Osoby, biorące udział w sporządzeniu aktu, które nie mogą pisać, powinny umieszczać w akcie tuszowy odcisk palca wskazującego prawej lub lewej ręki, o ile nie posiadają palca wskazującego prawej ręki. Kierownik urzędu stanu cywilnego wpisywał imię i nazwisko tej osoby z nadmienieniem przyczyny niezłożenia podpisu (odcisk palca wskazującego prawej ręki Konopki Stefana, niemogącego pisać z powodu bezwładności rąk).

Jeżeli osoba biorąca udział w sporządzeniu aktu nie mogła go podpisać

z powodu braku obu rąk, należało to odnotować w rubryce „Uwagi”.

W razie odmowy podpisania aktu przez osobę zainteresowaną, fakt ten był odnotowywany w rubryce „Uwagi” z podaniem przyczyny odmowy. Odmowa podpisania aktu nie powodowała jego nieważności.

Punkt 20, - Podpis dokonany w nieznanym alfabecie.

W sporządzeniu aktu udział brał tłumacz, który powinien podpisać odczytać i przetłumaczyć. W przypadku gdy tłumacza nie było, kierownik sam omawiał podpis np. podpis złożony w alfabecie chińskim oznacza imię i nazwisko świadka: Czu-Kaj-Sen.

Z dniem 1 stycznia 1965r. weszła w życie ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U z 2012r., poz. 788), obowiązująca do dnia dzisiejszego.

Przesłanki zawarcia małżeństwa zawarte są w art.1, a paragraf 1 tego artykułu stanowi, że:

„Małżeństwo zostaje zawarte, gdy mężczyzna i kobieta, jednocześnie obecni złożą przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenia, że wstępują ze sobą w związek małżeński”.

W pierwotnej wersji Kodeks rodziny i opiekuńczy w art. 8 odniósł się do formy złożenia oświadczenia woli zawarcia małżeństwa poprzez zapis:

- par. 1 w brzmieniu: *„Kierownik urzędu stanu cywilnego zapytuje strony czy zamierzają zawrzeć małżeństwo. Gdy obie strony odpowiedzą na to pytanie twierdząco, kierownik wzywa je do złożenia oświadczeń w sprawie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński i oświadczenia w sprawie nazwiska żony i dzieci.”*

- par. 2 w brzmieniu: *„Każda ze stron składa oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński powtarzając za kierownikiem urzędu stanu cywilnego treść oświadczenia lub odczytując je na głos, przy czym wszyscy, nie wyłączając kierownika urzędu stanu cywilnego stoją”*.

Czyli wprowadzono formę złożenia oświadczenia polegającą na tym, że osoby wstępujące w związek małżeński powtarzały treść oświadczenia za kierownikiem

urzędu stanu cywilnego lub odczytywały je na głos. Jest tu jeszcze jeden warunek wszyscy mają stać. Tu rodzi się od razu przekorne zapytanie czy gdyby któraś z osób biorących udział w tej ceremonii z lenistwa nie powstała to małżeństwo było by zawarte, skoro ten warunek jest zapisany w jednym przepisie prawnym?

Obecną formę złożenia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński określa par.3 art.7 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu: *”KaŜda z osób zawierających małżeństwo składa oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, powtarzając za kierownikiem urzędu stanu cywilnego treść oświadczenia lub odczytując je na głos. Osoba nie mogąca mówić składa oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński podpisując akt małżeństwa”*.

Czyli katalog możliwości złożenia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński jest katalogiem zamkniętym. Trzeba powtórzyć za kierownikiem urzędu stanu cywilnego treść oświadczenia lub odczytać je na głos. Osoba niemogąca mówić składa oświadczenie poprzez podpisanie aktu małżeństwa. Ta ostatnia forma złożenia oświadczenia została wprowadzona z dniem 15 listopada 1998r. ustawą z dnia 24 lipca 1998r o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego, Prawa o aktach stanu cywilnego, ustawy o stosunku do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 1998r. Nr 117, poz. 757).

Z dniem 1 marca 1987r. weszła w życie ustawa z dnia 29 września 1986r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tj. Dz. U z 2011r. Nr 212, poz. 1264).

Zarówno w samej ustawie, jak i w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy, to jest rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998r. w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U z 1998r. Nr 138, poz. 884 ze zm.), jak i w rozporządzeniu poprzedzającym to rozporządzenie, to jest rozporządzeniu z dnia 14 lutego 1987r. (Dz. U z 1987r. Nr 7

poz. 43), możliwość złożenia oświadczenia w sposób dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych została pominięta.

Zapisów dotyczących możliwości udziału osób niepełnosprawnych w czynnościach, których jest mowa w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym nie zawiera projekt ustawy z dnia 10 października 2014. Prawo o aktach stanu cywilnego.

Jest co prawda ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U z 2014r., poz. 121 ze zm), która w art. 60 zawiera zapis: *”Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych wolą osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli)”*. Takim zastrzeżeniem w ustawie jest np. brak możliwości sporządzenia niektórych form testamentu, jeżeli osoba testamentu nie może sporządzić odręcznie oraz w art. 79 zapis w brzmieniu: *„ Osoba niemogąca pisać, lecz mogąca czytać może złożyć oświadczenie woli w formie pisemnej bądź w ten sposób, że uczyni na dokumencie tuszowy odcisk palca a obok tego odcisku inna osoba wpisze jej imię i nazwisko umieszczając swój podpis bądź też w ten sposób, że zamiast składającego oświadczenie podpisze się inna osoba, a jej podpis będzie poświadczony przez notariusza lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa z zaznaczeniem, że został złożony na życzenie niemogącego pisać, lecz mogącego czytać”*.

Zastosowanie tych ogólnych przepisów dotyczących składania oświadczeń woli, moim zdaniem, byłoby możliwe jedynie wówczas gdyby prawo małżeńskie i prawo rodzinne było częścią Kodeksu cywilnego, tak jak to ma miejsce w wielu państwach na świecie.

Jeżeli jednak istnieje odrębna ustawa, jaką jest Kodeks rodzinny i opiekuńczy, uważam że, zastosowanie przepisów z Kodeksu cywilnego byłoby interpretacją zbyt daleko idącą. Mieliśmy już podobną sytuację w przypadku odmowy zmiany imienia dziecku na imię Dąb, gdzie kierownik urzędu stanu cywilnego odmówił tej zmiany, wojewoda utrzymał decyzję kierow-

nika urzędu stanu cywilnego w mocy, Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę rodziców dziecka, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji wojewody i dopiero Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 4 kwietnia 2004r. (sygn. akt II OSK 614/06), uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i decyzję wojewody oraz poprzedzającą tę decyzję – decyzję kierownika urzędu stanu cywilnego. W wyroku powyższym Naczelny Sąd Administracyjny dokonał interpretacji art. 50 ust. 1 Prawa o aktach stanu cywilnego wskazując, że przepis ten nie powinien być interpretowany rozszerzająco.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy obowiązuje od dnia 1 stycznia 1965r., to jest od roku, w którym o problemach osób niepełnosprawnych nie mówiło się lub mówiło się bardzo mało. Obecnie problemy osób niepełnosprawnych są szeroko omawiane, likwiduje się bariery architektoniczne, buduje się budynki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, pracodawcy otrzymują środki finansowe na dostosowanie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, środki finansowe, w tym środki pochodzące z funduszy unijnych dofinansowują turnusy rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym, organizowane są para-olimpiady osób niepełnosprawnych, wydawane są karty parkingowe dla tych osób, oznakowane są miejsca postojowe dla samochodów osób niepełnosprawnych itd.

Pozostawienie obecnego zapisu art. 7 par. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (poza zamianieniem jednego wyrazu, z „akt” na „protokół”, w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 10 października 2014r. Prawo o aktach stanu cywilnego), powoduje od razu postawienie pytania dlaczego przepisyje się przepis prawny obowiązujący od dnia 1 stycznia 1965r, skoro tworzy się nową ustawę, a w niej pomija się problem szeroko już dyskutowany i odmawia się zawarcia małżeństwa osobom niepełnosprawnym, tak ciężko doświadczonym przez los, którzy nie mogą mówić i nie mogą ręką podpisać dokumentu (ustami i nogami nie potrafią pisać) To jest dyskryminacja osób niepełnosprawnych.

Zmiana tego przepisu prawnego nie generuje żadnych środków z budżetu państwa.

Moim zdaniem zapis art. 7 par. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego mógłby być zapisem o treści np.: *„Każda z osób zawierających małżeństwo składa oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński powtarzając treść oświadczenia za kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Jeżeli osoba zawierająca małżeństwo, oświadczenia w sposób wskazany powyżej złożyć nie może, za złożenie oświadczenia przyjmuje się każdą inną formę złożenia oświadczenia, która nie budzi wątpliwości odnośnie woli składającego oświadczenie”*. Jeżeli ustawodawcy zależałoby aby pozostawić obecne trzy formy złożenia oświadczenia woli o wstąpieniu w związek małżeński, do obecnego przepisu prawnego można byłoby dodać zdanie zaproponowane przeze mnie, zaczynające się od słów: *„Jeżeli osoba zawierająca małżeństwo, oświadczenia w sposób wskazany powyżej złożyć nie może...”,* mielibyśmy przepis uniwersalny, który uwzględniałby każdą niepełnosprawność fizyczną osoby, której w katalogu zamkniętym nie sposób zapisać. Niepełnosprawność może być niepełnosprawnością wrodzoną ale może być to osoba po wypadku komunikacyjnym, która nie mówi, a ręce ma (tymczasowo) niesprawne czy też ma częściowy niedowład kończyn górnych ale kontakt z nią kierownik urzędu stanu cywilnego nawiąże, bo co prawda kołnierz ortopedyczny uniemożliwi jej skłon głową ale będzie mogła unieść rękę lub poruszać palcami. Takich przypadków oświadczenia woli o zawarciu małżeństwa nie da się katalogować, bo może być i taki przypadek, że wola osoby będzie przez nią uzewnętrzniana poprzez ruch gałek ocznych. Sposób złożenia przez nią oświadczenia byłby omówiony na dokumencie potwierdzającym fakt zawarcia małżeństwa np. poprzez zapis Pani Katarzyna Kowalska złożyła oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński poprzez trzykrotny skłon głową lub podniesienie ręki.

W sytuacji obecnej gdy małżeństwo będzie chciała zawrzeć osoba np. po wylewie, która jest sprawna umysłowo i kierownik urzędu stanu cywilnego jest

w stanie się z nią porozumieć, ale nie mówi i ręce ma bezwładne, kierownik urzędu stanu cywilnego będzie zmuszony zastosować przepis art.7 ust. 2 pkt 1 Prawa o aktach stanu cywilnego, bo innego nie ma i powiadomić na piśmie osobę zainteresowaną o przyczynach odmowy. Tylko co jej w tym piśmie napisze, że nie widzi przeszkód wyłączających zawarcie małżeństwa a zawartych w art. 10-15 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ale ponieważ jest osobą niepełnosprawną to dla niej nie ma przepisu prawnego określającego jak skutecznie może złożyć oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński. W dalszej części pisma informuje osobę niepełnosprawną, że jak się z decyzją kierownika urzędu stanu cywilnego nie zgadza, to ma prawo wystąpić do sądu aby ten rozstrzygnął czy kierownik urzędu stanu cywilnego ma rację. Sąd też będzie opierał się na literalnym zapisie przepisu prawa, czyli jak osoba nie może mówić i nie może dokumentu podpisać, to małżeństwa zawrzeć nie może, bo nie może złożyć skutecznego oświadczenia woli jego zawarcia, określonego w art. 7 par. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zajęcie stanowiska przez Ministra Sprawiedliwości odnośnie możliwości złożenia przez osobę niepełnosprawną skutecznego oświadczenia woli zawarcia małżeństwa w sytuacji gdy ta osoba nie mówi i ręce ma niesprawne, jest tylko rozwiązaniem doraźnym i może być podważone przez sąd w toczącej się sprawie np. z pozwu dorosłych już dzieci o stwierdzenie nie istnienia małżeństwa ojca. Dorosłe dzieci mogą być niezadowolone, że ich ojciec, który w przeszłości sam będzie wymagał opieki, zawarł małżeństwo z osobą niepełnosprawną, którą musi się opiekować. Sąd rozpatrując sprawę czy małżeństwo zostało zawarte, może zająć takie samo stanowisko, jak wspomniany powyżej Naczelny Sąd Administracyjny w cytowanym powyżej wyroku, czyli stwierdzić, że stanowisko Ministra Sprawiedliwości jest jedynie opinią i nie może ona zmieniać powszechnie obowiązującego prawa.

Uważam ponadto, że w ustawie Kodeks rodzinny i opiekuńczy powinien

znaleźć się przepis prawny mówiący o formie możliwości przyjęcia pozostałych oświadczeń woli wymienionych w tym akcie prawnym, uwzględniający potrzeby wszystkich osób niepełnosprawnych niezależnie od tego na czym ta niepełnosprawność fizyczna osoby polega. Mógłby być to przepis odrębnie zredagowany, bądź wskazanie w przepisie prawnym, iż odnośnie możliwości złożenia pozostałych oświadczeń, o których mowa w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, zastosowanie ma przepis art. 7 ust. 3 ustawy (ten już po zmianie).

W przypadku odmowy oświadczeń koniecznych do uznania ojcostwa (art. 7 ust. 3a Prawa o aktach stanu cywilnego), sytuacja będzie wyglądała podobnie.

W pozostałych sprawach odmowy przyjęcia oświadczeń np. z art. 88 par. 3 czy z art.90 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego czy z art. 62 ust. 3 i 4 Prawa o aktach stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego będzie wydawał decyzję odmowną, co w konsekwencji spowoduje, że w przypadkach odmowy przyjęcia oświadczenia, z takich samych powodów, jak w przypadku odmowy przyjęcia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński czy odmowa uznania ojcostwa (osoba nie mówi i nie pisze), sprawą będzie zajmował się nie sąd cywilny a sąd administracyjny.

Odpowiadając na pytanie postawione na wstępie, uważam, że Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie jest przyjazny osobom niepełnosprawnym a wręcz te osoby dyskryminuje. Nie powinno być tak, że niepełnosprawność fizyczna eliminuje osoby z życia rodzinnego tylko z powodu braku konkretnego przepisu prawnego.

Co dalej nastąpi można się domyślać - osoby niepełnosprawne będą kierowały sprawą do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, sprawy będą wygrywały, a Państwo Polskie będzie płaciło ogromne sumy odszkodowań.

Sprawa takiego traktowania osób niepełnosprawnych w Polsce stanie się sprawą publiczną w świecie i ucierpi tylko na tym wizerunek Rzeczypospolitej Polskiej.

 Krystyna Gładych

UWAGA NOWO ZATRUDNIENI KIEROWNICY, ZASTĘPCY KIEROWNIKÓW I PRACOWNICY USC!

OFERTA KURSU PODSTAWOWEGO

Zarząd Główny Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej organizuje w I kwartale 2015 r. kurs podstawowy dla nowozatrudnionych pracowników USC oraz innych osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy ogólnej z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Szkolenie odbędzie się w dwóch zjazdach w Ośrodku Szkoleniowo-Konferencyjnym „Zacisze” w Łowiczu w następujących terminach:

- 1. zjazd- 16-20 lutego 2015 r.
- 2. zjazd- 16-20 marca 2015 r.

Ogólna tematyka kursu:

- podstawowe wiadomości z prawa rodzinnego i cywilnego,
- rejestracja stanu cywilnego w praktyce w oparciu o nowe przepisy Prawa o aktach stanu cywilnego i przepisy wykonawcze,
- prawo prywatne międzynarodowe,
- postępowanie administracyjne kierownika USC,
- organizacja i celebrowanie uroczystości ślubnych,
- elektroniczna rejestracja stanu cywilnego.
- podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej,
- etyka urzędnika stanu cywilnego.

Szczegółowy zakres tematyczny kursu dostępny na stronie internetowej Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP www.susc.pl

Koszt udziału w obu zjazdach łącznie z zakwaterowaniem i wyżywieniem wynosi 1900 zł. Należność można uregulować za każdy zjazd oddzielnie (po 950 zł).

Chętni do wzięcia udziału w kursie proszeni są o wstępne telefoniczne zgłoszenie do Zarządu Głównego SUSC RP

– tel. 68 324 77 81 lub drogą elektroniczną na adres usc@um.zielona-gora.pl Osoby, zgłoszone na kurs planowany na jesień 2014 r., który nie doszedł do skutku, znalazły się automatycznie na wstępnej liście uczestników kursu w nowym terminie.

Z początkiem stycznia 2015 r. do zainteresowanych zostanie wysłana oferta szczegółowa.

Zarząd Główny SUSC RP

ZAPROSZENIE NA JEDNODNIOWĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ „IMIĘ I NAZWISKO OSOBY FIZYCZNEJ (NABYCIE, ZMIANA, REJESTRACJA) - ASPEKTY MIĘDZYNARODOWE”.

Informujemy, że w dniu 6 marca 2015 r. (piątek) na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego planowana jest jednodniowa konferencja naukowa pod tytułem „Imię i nazwisko osoby fizycznej (nabycie, zmiana, rejestracja) - aspekty międzynarodowe”.

Organizatorem konferencji jest Studenckie Koło Naukowe Prawa Cywilnego i Handlowego (sekcja prawa prywatnego międzynarodowego), a patronat nad wydarzeniem objęło Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego RP - Oddział w Łodzi.

W programie mają się znaleźć referaty przygotowane przez przedstawicieli doktryny i praktyki, dotyczące m.in. prawa właściwego dla imienia i nazwiska, zmiany imienia i nazwiska cudzoziemca, zasad uznawania zagranicznych rozstrzygnięć wpływających na brzmienie imienia i nazwiska, a także obowiązku uznawania imion i nazwisk w ramach Unii Europejskiej.

Udział w konferencji będzie bezpłatny. Szczegółowe informacje na temat konferencji ukażą się wkrótce na stronie SUSCRP (www.susc.pl).

Uniwersytet
ŁÓDZKI

 SUSC RP - Oddział w Łodzi

USC W GORZYCACH

Gmina Gorzyce jest największą terytorialnie gminą powiatu wodzisławskiego, zamieszkałą przez ponad 20 tys. mieszkańców, w skład której wchodzi 12 sołectw: Belsznica, Bluszczów, Czyżowice, Gorzyce, Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Odra, Olza, Osiny, Rogów, Turza Śląska i Uchylsko. Trudno w kilku nawet słowach zmieścić to, co chciałoby się powiedzieć o Ziemi, którą kochamy, która zaskakuje nas swym pięknem i historią. Liczne akweny wodne i kompleksy leśne sprawiają, iż teren ten stanowi potencjał dla rozwoju turystyki. O atrakcyjności gminy świadczy fakt, iż gmina zdobywa czołowe miejsca w konkursie „Piękna Wieś Województwa Śląskiego”.

Sport i rekreacja zajmują szczególne miejsce w życiu społecznym gminy Gorzyce - w grudniu 2007r. został oddany do użytku Gminny Ośrodek Turystyki Sportu i Rekreacji „Nautica”, którego znakiem rozpoznawczym jest krzywa wieża widokowa wyróżniona prestiżową nagrodą - Oskarem Sportowym „Gminess”. Gmina Gorzyce jest również popularnym miejscem uprawiania turystyki weekendowej. Zalety krajobrazu oraz obiekty zabytkowe zwiedzić można przemierzając rowerem Powiatową Trasę Rowerową 316 Y. Tereny zielone są również rajem dla miłośników wędkarstwa, którzy chętnie odwiedzają akweny wodne w Olzie, Odrze i Bluszczowie.

Na szczególną uwagę turystów zasługuje zespół pałacowo-parkowy w Gorzycach czyli pałac hrabiego Arco, pałac myśliwski i park krajobrazowy w stylu angielskim, a także XVIII-wieczna figura św. Jana Nepomucena w Bluszczowie, pochodząca z XIXw. wieczna kaplica w Olzie, krzyże pokutne w Rogowie i Olzie a także zabytkowe famiolki na Kolonii Fryderyk.

Najbardziej znanym miejscem kultu religijnego, mającym międzynarodowe znaczenie, jest Sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej, gdzie w roku 2004 odbyła się uroczystość związana z koronacją obrazu Matki Boskiej Fatimskiej koronami papieskimi.

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna oraz położenie w pobliżu miast: Wodzisławia Śląskiego, Rybnika, Jastrzębia Zdroju i Raciborza sprawia, że gmina jest atrakcyjnym miejscem nie tylko dla turystów ale także i dla inwestorów.

Urząd Stanu Cywilnego

W 2012 roku Urząd Stanu Cywilnego wraz z Referatem Spraw Obywatelskich i Gminnym Zespołem Placówek Oświatowych, przeniósł się do nowej siedziby w Gorzycach przy ul. Bogumińskiej 13. Dogodne położenie urzędu z dużym parkingiem, nową salą ślubów, oraz miłą obsługą, sprawia, iż w ostatnim czasie znacznie wzrosła liczba zawieranych ślubów cywilnych.

Tradycją w USC są odwiedziny władz gminy u jubilatów obchodzących 90, 95, 100 (i więcej) rocznicę urodzin, a także jubilatów obchodzących 60, 65, 70 rocznicę pożycia małżeńskiego.

Co roku organizowane jest także uroczyste spotkanie z jubilatami obchodzącymi Złote Gody.

Kierownikiem USC jest Jadwiga Siedlaczek, zaś jej zastępcą w niepełnym wymiarze czasu pracy - Wioletta Langrzyk.

Od 1995 Urząd Stanu Cywilnego pracuje w systemie rejestracji stanu cywilnego firmy Technika IT z Gliwic.

GORZYCE:

województwo: śląskie
kod terytorialny: 2415062
liczba mieszkańców: 20 318
powierzchnia gminy: 64,47 km²

KONTAKT:

ul. Bogumińska 13
44-350 Gorzyce
tel./fax 32 45 13 056 w. 33
e-mail: usc@gorzyce.pl
www.gorzyce.pl

Tereny rekreacyjne w Olzie

Foto: Antoni Porembski

Sala ślubów

Foto: Wioletta Langrzyk

W 2015 roku katalog druków ozdobnych ukaże się **tylko w wersji elektronicznej!** Już dziś zachęcamy do jego obejrzenia!

W katalogu wiele atrakcyjnych wzorów druków ozdobnych na każdą okazję. Od roku 2015 możliwy będzie zakup personalizowanego projektu druków ozdobnych do samodzielnego wydrukowania w Twoim USC!

Elektroniczny projekt zamówionego wg. katalogu i spersonalizowanego druku możliwy będzie do wydrukowania na drukarce atramentowej zainstalowanej w USC, na eleganckim papierze kredowym oferowanym przez nas w atrakcyjnej cenie lub na papierze własnym.

Wystarczy wybrać z katalogu projekt druku, przesłać do nas jego personalizację, wybrać papier, który dostarczymy by w efekcie końcowym otrzymać bardzo dobrej jakości druk ozdobny w niższej cenie!

Zapraszamy do odwiedzenia nowego sklepu:
www.sklep.technikait.com.pl

KOLOROWE DRUKARKI ATRAMENTOWE DLA USC

EPSON
EXCEED YOUR VISION

PRECISIONCORE

NOWA LINIA KOLOROWYCH DRUKAREK WORKFORCE PRO FIRMY EPSON, OFERUJE OSZCZĘDNOŚĆ, SZYBKOŚĆ ORAZ WYSOKIEJ JAKOŚCI WYDRUKU DOKUMENTÓW, DZIĘKI CZEMU Z ŁATWOŚCIĄ MOGĄ ZASTĄPIĆ DRUKARKĘ IGŁOWĄ LUB LASEROWĄ W URZĘDZIE.

- Technologia PrecisionCore – wysoka jakość i szybkość drukowania
- Wydruk do **4 000** stron zgodnie z normą ISO/IEC 24711/24712*
- Wysoka pojemność papieru do **580** arkuszy
- Wysoka rozdzielczość nawet 4800 x 1200 dpi
- Wydruk **35 000** stron miesięcznie
- Niskie koszty eksploatacji – **50% niższe koszty** wydruku strony
- Ekologia – **80% niższe zużycie energii**
- Kompatybilność z systemem AA_USC
- Wydruk aktów stanu cywilnego w formacie A4 i w formacie zbliżonym do obecnie stosowanego, oraz wydruk odpisów w formacie A5

Cartridge T 789 – atrament w technologii DuraBrite Ultra™ pozwala na wydruk do 4 000 stron, zgodnie z normami ISO/IEC 24711/24712 lub ISO/IEC 29102/29103 – www.epson.eu/pageyield

WiFi®
CERTIFIED

TechnikaIT
www.technikait.com.pl

DZIAŁ HANDLOWY
Tel. 32 338 38 54 • Fax: 32 338 38 56
marketing@technikait.com.pl